

AKATALPA

Ağustos 2016 - Sayı 200

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Metin FINDIKÇI- Salih MERCANOĞLU

BEKLEYİŞ

Büyük bir kayın ormanından dönecek şairi bekler
Kalbimin zarını yırtmaya hazır bu umutsuzluk
Zeytinden, üzümünden, nardan aşkın harıyla
Haraminin pazarını yıkmaya gider bu umutsuzluk.

Yaralı soruların göçünden dönecek şairi bekler
Yaram hâlâ kanayan iki beyaz güvercin umudu
Bekler o büyük ruhu, sıyrılıp gövdesinden hayatın
Geleceğini bilir, serin bir dizyle biter bu susuzluk.

Siyah nerede beyaz nerede sormadan şairi bekler
Işığa vuran kelebekler içimde kopan fırtınaları anlar
Sular bu yüzden saçlarını tarar, yollar şarkı söyler
Bir ayak sesiyle bütün bir güne siner bu uykusuzluk.

“Sütlü memeler gibi yüklü,” diyen şairi bekler
Dalında çatlamış narlarardan seslenir ölümü
Aşkın ilk ışıklarıyla dirilir gece ve uyanır nehir
Bir sabahı, bir okuru, bir kitabı bekler bu sonsuzluk.

Ey ömrümüzü kelimelerle uzatan büyük dize!
Ey şair! Geldiyse bir kez daha geçtiğimiz ormana gir.

Mehmet Mümtaz TUZCU

NARYA' YA ALİYYÜLALA

Hani Gülüm Nevra'yı beşlibeşik yamultan
Kan donduran şom baba... güneyde bir çöl var ya
Hain av kuşlarının keklük yakalattığı
Tasmanın tazı bozup hızla gömdüğü derya
Sen or'da bir kanarya yakaladın bir vakit
Altın yağdan tüy çekmek daha zordu o işten
Sonra dıştan ve içten... geliverdi gerisi

Kuş bu, polimli polen, miskinköy' ün arısı
Onun çengel çomağı çelme attı koşuma
Koltuk değneklerim mi? Çifte çıktı sonradan

*Sevgili Melih Elal (05.01.1950 - 12.03.2008),
100 sayısını birlikte çıkardığımız, senin ellerinle kotarılan
dergimizin, 200. sayısını çıkardık, yapacak daha anlamlı bir
iş bulamadığımız için. Hatıran önünde saygıyla eğiliyoruz. -
Akatalpa*

Hüseyin ALEMDAR

TAŞBASKISI

Ölüme rağmen uyandım işte
hüzne redif bir şiir için

Her şiir bir taş/ra baskısı
yeryüzü ve gökyüzü i/ki taşbaskı

İçimdeki ses: Hayat sokağında her günüm Neşet bağı
içim: 6141 rakım Hüseyindağı!

Yaz bir türlü gelmedi ancak bu sarı otu koparabildim
sana--sarışın bir çocuğun düşleri ancak bir dağ köyünde

kurulanır Zülâl!

Sahi, ne zaman kendime gitsem, *yokilçe* Gebze'ye

Okan ve Şahin adında bir köy mezarlığı tepede
biri traktör biri epilepsi eziği iki mavi çocuk

Şiir, sonsuz günbatımı, saat mesafesi keder
kalbin kadranı kan ve kâğıt her içlenişte

Herkes bir yaştan sonra babasız işte!

Tahir Abacı, Hüseyin Alemdar, Hacı Angı, Perihan Baykal, Nesrin Bulduk, Ünsal Çankaya, Bekir Dadır, Rasim Demirtaş, Oresay Özgür Doğan, Altay Ömer Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Metin Fındıkçı, Mehmet Girgin, Nihan Işıker, Korkut Kabapalamut, Aytekin Karaçoban, Sinan Karadeniz, Fahrettin Koyuncu, Salih Mercanoğlu, İbrahim Oluklu, Recep Özkan, Hüseyin Peker, Mehmet Rayman, Şerif Temurtaş, Şerif Tezgörenler, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Yalçın Ülker, İrfan Yıldız, Enes Erdem Yılmaz, İsmail Güney Yılmaz, Recep Yılmaz.

O GİZEMLİ KUŞLAR

Tahir ABACI

Arslanlık, kaplanlık, panterlik, öküzlük, eşeklik, itlik, horozluk, yılanlık, örümceklik yakıştırılan insanlar var, ancak “gibi” eki en çok kuş adlarının önüne gelir. İnsan soyu, “kuş misali” uçmanın hayalini kurmuş durmuştur. Kuşlara fazladan gizem de yakıştırılmıştır. Papağan, kanarya, muhabbet kuşu gibi aileden olanlarda bile, esaretin yol açtığı tevekkülleri, “deruni” bir hal sanılmıştır. Gizem, kanadın havayı tarttığı yerlerde daha yoğundur; özgür uçuşun sadece gövdeyi değil, ruhu da uçlara taşıyacağına inanılır. Richard Bach’ın *Martı*’sı, bu inancın neredeyse kutsal kitabı sayılır.

Coğrafyamız şimdilik kuş sesleriyle dolu; oysa daha elli yıl önce, Sait Faik, inanılmaz bir çevreci öneziysiyle, ilk çekip gidenin de balıklar ve kuşlar olduğunu vurgulamaya başlamıştı. “Son Kuşlar” adlı hikâyesinde ise “bir damlacık et uğruna” avlanan saka, iskete, flurya, serçe gibi kuşların artık adaya gelmez oluşlarına ağıt yakmıştı. Gerisini, eserlerinde kuşların çok uçtuğu bir yazar, Yaşar Kemal yıllar sonra getirdi: *Kuşlar da Gitti*. Abdülhak Şinasi Hisar, *Boğaziçi Mehtapları*’nda beyaz martı, karabatak, yelkovan, kırlangıç, bülbül gibi kuşların, “*hemen kendine mahsus*” sayılacak kadar Boğaziçi uygarlığının bir parçası olduğunu yazıyor. Doğanın bağrından vazgeçtik, bacalarına leyleklerin yuva yapmadığı, ilk akşamlarında kırlangıçların uçuşmadığı, pencerelerine güvercinlerin ve kumruların dökülmediği, günlük seslerine serçe cıvıltılarının karışmadığı bir şehir, şehir olabilir mi?

Şiirlerinde kuşlara geniş yer açan, ancak onları güneş yiyen fantastik yaratıklar olarak çizen Ahmet Haşim, güvercinleri konu alan bir yazısında “*Çini gibi şark mimarisinin tamamlayıcısı olan*” güvercinlerin, yabancı bankaların sahte arabesklerine ya da evkaf hanlarının süslü saçaklarını değil, hayret edilecek bir davranışla aciz taklitçiyle ustayı ayırarak, “en hakiki” hayranı oldukları Sinan’ın ya da Kasım’ın eserlerini seçtiklerini vurguluyor ve soruyor: “*Güzel sanatlar kuruluna bir güvercinin de seçilmesi acaba uygun olmaz mıydı?*” Ancak, Ahmet Haşim’in gözden kaçırdığı nokta, bu ilginin karşılıklı olduğu, o ustaların da kuşları unutmadığıdır. O eski yapıların her köşe bucağına, dantel gibi işlenmiş, cumbalı, kemerli kapılı, sahanlıklı “kuş evleri” ya da “kuş köşkleri” yerleştirilmiştir. En güzellerine de Üsküdar camilerinde rastlanır. Yine bir Sinan eseri olan Büyükçekmece Köprüsü’nün göle bakan yanlarında, taş korkuluklar üzerinde de kuş evleri bulunur. (İstanbul’un eski giriş kapısında, bir dalgayı enine geçercesine inişli çıkışlı uzanan bu 635 metrelik köprüde yürümeyi ve göle nazar etmeyi, hafta sonu için ideal bir gezi olarak öneririm). Ahşap kuş evleri ise ahşap evlerle birlikte yanıp kül olmuştur.

Betonlaşan İstanbul’da ve öteki büyük şehirlerde kuşlar evlerden oluşan adacıkların ortasında kalan minik alanlara sığındılar. Aksaray’daki evimizin arkasındaki bahçe kırıntısında bulunan tek incir ağacına akşamları yüzlerce serçe ve yağmurkuşu yerleşirdi. Sonra sayıları giderek azaldı. Bir gün ağaçta pençesinde bir yağmurkuşu tutan bir “alıcı kuş” gördüm, soykırımda hemcinslerin de pay sahibi olduğu anlaşıldı. Aynı evde, bir keresinde, kapısını açtığım balkondan pek çok güvercin havalandı, ama biri kaçamadı. Bir tuhafılık olduğunu anlayınca yakaladım ve gördüm ki, kim bilir hangi acımasız insanoğlu, iki ayağını ipe birbirine bağlamış, ip de zamanla bileklerin dokusuna gömülmüş. Sökebildiğim kadarını çıkarttım, en azından ayakları serbest hale geldi. Avucumdan yemlenmeye alıştırdığım bir çift kumruyu da orada bıraktım.

Sonraları, apartmanların üst katlarında ya da “müstakil” evlerde otururur olunca, kanatlı ziyaretçilerim hiç eksik olmadı. Çocuklar mı yaramaz, yoksa bu hayvanların çocuklarına göz kulak olma yetenekleri mi kısıtlı bilmem, şimdilerde bahçede bulup çatıya çıkardığım yavru kuş sayısını unuttum. İki baykuş, bir kaç karga, bir kırlangıç, bir kumru, sayısız serçe yavrusu - benimle poz vermek şartıyla - tarafımdan kurtarılmıştır. (Rastlantı bu kadar olur, yazıyı toparlamak için bilgisayarı açar açmaz aşağıdan Doktor Figen seslendi, artık bir klasiğe dönmüş olan eylem, bu kez bir güvercin yavrusu için yineleni.) Bu tür kurtarma ameliyeleri sayesinde kırlangıçların ne kadar zarif, kargaların haydut, en yırtıcı sayılan baykuşların aslında çok sakin, güvercinlerin nevroitik ve arsız, serçelerin yazgısına razı olduklarını öğrenebiliyorsunuz. Hayatımda gördüğüm en muzip kuş ise, bir sabah açık pencereden evime dalan, sonra omuzuma konan bir muhabbet kuşuydu: Sırtarak kalemlerimi karıştırdı, bir çanaktaki vidaları gagaladı, dededenkeni çiçeğinin dallarında gezindi, sık sık omuzuma kondu, sonra da açık unuttuğumuz mutfak penceresinden uçup gitti. İki gün sonra yakın otobüs duraklarında fotoğrafını gördüm, sahibi yana yana kuşunu arıyordu! Telefonla aradım ama müjde veremedim, sadece bizdeki konukluğunu kameraya çektiğimi, istiyorlarsa onu verebileceğimi söyledim, ses çıkmadı. Hem kedilerle, hem kuşlarla dostluk etmek ise hüzünlü hikâyelere gebe bir durum. Şiirini de yazdım, Komşu Yayınevi’nin *Kedi Seçkisi*’nde yer alır. Kuşlarla maceralarım bu kadarla sınırlı değil, aşağıda anlatacağım.

Leylek Hemşehrim

Bursa’daki evinde münzevi bir hayat yaşayan Greguvar Bay, köşkünün bahçesindeki bir yapıyı artık uçamayan “laklakan”lara tahsis etmiş ve adını *Gurebahane-i Laklakan* (Leylekler Bakımevi) koymuştur. Greguvar Bay’ın Ahmet Haşim’e anlattığına göre, Bursa’da “Haffaflar (Kavaflar) Çarşısı”nın ortasındaki meydan, sakat leyleklerin, bunamış kargaların, kör ya da sağır baykuşların darülacezesiymiş. Esnafın aylığa bağladığı bir yaşlı adam, bu kuşlar için toplanan sadaka parasıyla her gün işkembe alır ve onlara yedirirmiş. Sadece Bursa’da değil, hemen her Anadolu şehrinde, uçamayan leyleklerin şehir halkına karışıp meydanlarda, çarşılarda filozof filozof gezindiği sık görülür. Malatya’da da hicaz yollarına düşmeyi göze alamayan “Hacı Leylek”ler, soluğu Yenicami’nin avlusunda alırlar, orada bakım ve ilgi görürlerdi.

Gelgelelim asıl itibarlı kuş, hemen bütün kültürlerde önemli bir yeri olan güvercindir. Günümüzde de Türkiye’nin her köşesinde adının önünde “Kuşçu” sıfatını taşıyan çok sayıda insan, paçalıların, perçemlilerin, kınalıların derdiyle yanıp tutuşuyor. Onlar, “kanarya sevenler” gibi yaygın ve örgütlü, ayrıca “halim selim” değiller pek, tutkusu daha yoğun, yarışçı ve hırslı kişiler genellikle. Bu da, kafese mahkum, narin ve “şehirli” kanarya ile özgürlüğe kanat değdirebilen güvercin arasındaki farktan doğuyor sanki. Güvercinciler, yine de pazarlarıyla, özel buluşma yerleriyle, kapışmalarıyla çok daha “tantanalı” bir topluluk oluşturuyorlar. Haliç köprüsünün Şişhane ayağında, Fatih Camisi avlusunda vb. pazar günleri omuzlarına tünemiş ya da başlarının üstünde uçan güvercinleriyle onları görebilirsiniz. Anadolu’da ise hemen her şehirde var olan meraklılar, en çok Diyarbakır, Urfa ve Mardin’de yoğunlaşıyor. Malatya’da da tanık olmuş, güvercin indirme olaylarını izlemiştir. Güvercinlerin (ve tabii güvercincilerin) kapışmaları, destansı bir dil doğurur, günlerce anlatılır. Başka tür yarışlarda olduğu gibi belli bir alana gerek yoktur; arena bütün gökyüzüdür, olay başların üzerinde cereyan ettiği için seyirci de daha görünmez, ama daha kalabalıktır. Hikâyelere de konu olan “güvercin indirmek”, yani başkasına

ait bir güvercini salınan güvercinle kendi kafesine indirmek, bu yarışın temelini oluşturur ve kendisine özgü raconu vardır.

Leylek, uçamaz olunca insanın yardımsever yönünü tanır. Güvercin rızasıyla kafesine döner. Bunlar, başka ülkelere, başka kültürlere uçup medenileştiklerinden olsa gerek, kolay evcilleşirler. Kültürümüzde geniş yeri olan bir başka göçmen kuşun, turnanın da öyle olduğu söylenir. Turnaların kötü bir davranışı da yıllar geçse bile asla unutmadığı bilinmektedir. Ya keklik? Uçuş aralığı sınırlı olan, seke seke yol alan bu özgür dağ kuşu, bir kapalı çevre çocuğu olduğundan, asla ehlileşmez. Leyleğin leylili haline ilişmeyen insanlar, o nedenle kekliği daracık kafeslere mahkum ederler. Dahası, başka keklikleri tuzağa çekmek için kullanırlar. Malatya'ya gidişlerimden birinde, bir köylü tarafından babama armağan getirilmiş bir keklikle karşılaşmıştım. Daracık kafesinde keder içinde oturuyor, asla dostluk etmiyordu. Ben de tutup avluya salıverdim. Çok mutlu oldu, gezinerek köşeyi bucağı dikkatle inceledi. Sonra kafesine döndü. Ertesi gün yine saldı. Köşeyi bucağı incelemeyi sürdürdü. Fırar planı yaptığını nereden bileyim. Üçüncü gün, göstermelik bir turdan sonra aniden uçup yüksekçe olan avlu duvarının üstüne kondu, oradan da bahçeye atlayıverdi. Bahçeye koştuğumda çitlerin arasında çoktan yitip gitmişti. Keklikten birkaç ay haber geldi. Bahçeler içindeki mahallenin çeşitli yerlerinde görülüyor, bazen tavukların yemine ortak oluyor, bazen su boylarında geziniyordu. Rastlayanlar semirip kilo aldığını da söylüyorlardı. Ancak kimse yakalamayı başaramıyordu. Daha sonra izi yitti.

Ben Kuşumu Bilirim

Ahmet Haşim, bir yazısında da kargaların evliliği insanlardan daha iyi uyguladıklarından söz ediyor. Kumruların dillere destan flörtçülüğü de biliniyor. Dayanışmacılıkta öne çıkan kuşların başında da martılar geliyor. Necati Cumalı, bir yazısında Eminönü'nde tele takılan bir martıyı kurtarmak için İstanbul'un abartmasız bütün martılarının seferber oluşlarını anlatmıştı. Benzer bir duruma ben de kargalarla tanık olmuşum. Çocuklum, bahçede bulduğum bir karga yavrusunu eve götürmeye karar verdim. Ben yavruyu yakalar yakalamaz gökte kıyamet koptu, çevredeki ağaçlarda yüzlerce karga birikti. Bağırp çağırıyorlar, hırsıyla dalları gagalıyorlardı. Beni eve kadar izlediler. Sabah, bütün kargaların avludaki kavak ağaçlarının dallarında ve asma çardaklarında hazır ve nazır beklediklerini gördüm. Beni görünce tekrar yaygaraya başladılar. Yavruyu aldığım yere bırakıncaya kadar da izlemeleri ve yaygaraları kesilmedi. Çocukluğumun unutulmaz kuşlarından biri de, bizim "İbobop kuşu" dediğimiz, taraklı, siyah, beyaz, koyu sarı tüylü kuştur, yani "Hüthüt" "İbibik" "Çavuşkuşu" da denilen kuş. Dulluklarda tek başına gezinir, insanlardan pek korkmazdı. Biraz da çocukların kızdığı bir kuştur; yazın yapılan pestillerin doldurulduğu teneke kutuların anahtarını götürür, sadece kışın geri getirirdi (!). Öte yandan, ilkyazdan başlayarak, her gece bülbül sesleri dinleyerek uyurduk. Yine Malatya'da, bir yaz akşamı, evin ikinci katındaki geniş tahta balkonda iken, çevremde bir hayaletin gezindiğini, az sonra da odalardan birinin açık kapısından süzülüğünü sezer gibi oldum. İçeri girince, duvarda ayakları yukarıda başı aşağıda bir yarasa buldum ve elime aldım. Bir fare yavrusuna benziyordu. Bu tür hayvanlara (fare, kurbağa, kertenkele yakaladığım da oldu çünkü) dokunmama şaşırın insanlara hep şunu söylemişimdir: Sevmek, dokunmaktır! Gelgelelim bunun da hazin hikâyesi var, aynı evin bir köşesine yuva yapmış bülbülün yeni kanatlanmaya başlamış iki yavrusundan birini elimden düşürmemin verdiği acıyla ilgili, ayrıntısına girmeyeyim...

Türkülerdeki simgeleri inceleyen Ali Osman Öztürk, en sık rastlanan kuşları bülbül, turna, keklik ve güvercin olarak sıralıyor. Kuşlar haberci, elçi, dert ortağı, sırdaş, vb. olarak

Fahrettin KOYUNCU

O PASAPORT BURDA GEÇMEZ

Tam dayanmışken şiirin kapısına, bekçiler susar
Bir köy düğününe düşeriz ellerimiz havada
Kargalar ürker sevincimizden, uçuşur karanlığa
Pörsür davulun sesi, zurnada nefes darlığı

Tam dayanmışken uykunun kapısına, yolcular susar
Kömür kömür bakarım ellerinin yazısına
Çelimsiz dizeler dolaşır yanımda yöremde
Ben üşüdüm, ben üşüdüm, ben üşüdüm
Uzun bir yorgan olursun düşlerimin ucunda
Badanalı duvardan uçan halıya, kiminle ölüyorum

Tam dayanmışken Viyana kapısına, pasaportçu
Bak aslanım, kokusu çıkmış bu hayatın
Kemanın teli de gevşek, uzat ellerini şimdi
Tırnak kontrolü senden başladı bugün
Hangisi tırmalamıştı içimizin haritasını, buldum

Tam vidayı sıkıyordum, somun elimde kaldı
Usta bu nasıl iş, bütün devşirmeler elde kılıçla
Ben sana demiştim ama İzmir'den ötesi hep Selanik diye

Çıkıp gelmesin mi aciz kulun ucuz kınna
Gelir mi gelir, çıkar gideriz boyumuzun ölçüsünce
Kıımıza koşar Fatih Akça, Hakan Keysan mahpustur
Tüm sözcükleriyle Kütahya'da bir yerde
Ve dize nöbetinde Can Sinanoğlu Magnesialarda

Beni aramayın boşuna, tam da şiirin sonunda
Kimliğimi atıp kaçtım olay yerinden
Kayboldum, aynalardayım sizce bir mahsuru yoksa.

binbir kılığa bürünür türkülerde. Halı ve kilimlerde en sık rastlanan motif de çiçeklerden sonra kuşlardır. Çocukken oynadığımız "holum holum honca" oyunu, "bir kuş var şunca, kanadı var bunca, gagası var şunca" sözleriyle devam eden, kuş tarifine dayanan, bilenin ebe olarak ucu düğümlü mendille ötekilere "çal çakır" giriştiği bir oyundu. Bu oyun sayesinde, çocuklar bütün kuşları öğrenirlerdi. Öte yandan, kartal, şahin, güvercin figürlerini taklit eden çeşitli halk dansları da var. Elazığ'da, tüm figürleri ancak yaşlı kişilerce bilinebilen ve iki erkeğin karşılıklı oynadığı "Güvercin" gerçek bir seyirlik şölendir.

Kuşlar, estetik görünüşleriyle ressamların, fotoğrafçıların, şairlerin, heykelticilerin, vb. en gözde nesnelere birisi. Ancak en inanılmazı Alfred Hitchcock yaptı, nasıl başardıysa yüzlerce kuş "figüran" olarak oynattı. Gelgelelim, insanları tehdit eden, kapı pencere çivileten öyle kuşlar nerede, tam tersine, yetmiş yakın kuş türünü barındıran pek çok "kuş cenneti"ne sahip Türkiye'de bile bütün türler "kelaynaklaşmak", yani onlar gibi yok olmak tehdidi altındalar. Oktay Rifat, Venedik'te dost olduğu güvercin için yazdığı şiirde "Ben kuşumu bulurum / Ben kuşumu bilirim / Milyon güvercin içinde" diyordu. Siz kuşunuzu biliyor musunuz?

ÜZGÜN GÜNLÜK IV (Düşünce Ağırıklı, Okuma ve Sinema Günlükleri)

Korkut KABAPALAMUT

15.03.2016

15.42. Sabah nispeten erken kalkıp dışıya yollandım. Neyse ki kanal tedavisine ve kaplamaya gerek kalmadı, badireyi bir dolgu işlemi ile atlattım şimdilik. Yalnız, çürük çok geniş ve derin bir bölgeye yayıldığından dolgu bir saate yakın sürdü, epey gerildim, sırtım da tutuldu. Dişlerimin, daha doğrusu çok sayıda dolgunun durumu genel olarak iyi değilmiş, kısa ya da orta vadede o sevimsiz koltuğa sık sık oturacakmışım gibi görünüyor yazık ki... Dışıya gitmeden önce kahvaltı edecek vaktim kalmadığından ve sonrasında da iki saatlik yeme içme yasağı söz konusu olduğundan, ancak öğleden sonra bir şeyler yiyebildim. Ardından, kesinlikle kitap satın almama, salt şöyle bir bakınma niyetiyle yine kitapçıya girdim. Normalde 70 TL tutacak üç kitabın bir kampanya dolayısıyla 30 TL'ye düştüğünü görünce ve kitaplar da gerçekten iyi olunca, sözümde duramadım bekleneceği üzere. Biri, İlber Ortaylı'nın seyahat kitabı, biri *Felsefenin Kısa Tarihi* adlı, kolay okunur 10. baskısını yapmış bir yapıt, sonuncusu da ABD'li yazar Jonathan Franzen'in *Düzeltilmeler* adlı, ulusal kitap ödüllü, hayli oylumlu romanı. Kendisi *Time* dergisine kapak olmayı başarmış ikinci yazarmış bir iddiaya göre. Özellikle eleştirmenlerin beğendiği bir ad gibi görünüyor. İyi olduğuna dair bir önseziye sahibim; ama okumadan belli olmaz tabii.

16.03.2016

Akşamı ve geceyi iyi değerlendirdim, diyebilirim. Saat 01.07. Muhtemelen yarım saate kadar yatmış olurum. Önce Beşiktaş -Trabzonspor maçını izledim. Savruk oyundan dolayı ümidimi yitirmeye başlamıştım ki, son bölümlerde kaydettiğimiz iki şık golle kazanmayı başardık ve şampiyonluk yolunda önemli bir adım daha atmış olduk. Sonra, *Ceviz Kabuğu* programının bundan yirmi yıl önce bir bölümünü dikkatle izledim. Konuk, İslam dini üzerine yazdığı sansasyonel ve aykırı kitapları, çıkışlarıyla tanınan, hâlen de aynı yolda ısrarla yürüdüğünü sandığım Edip Yüksel'di. Özet olarak, 'Hadis ve sünneti boş verin, salt *Kur'an* metnine bakın, orada aramanız gereken her şeyi bulacaksınız!' diyor ki, çok da yanlış bir davet ve pozisyon sayılmaz kanımca. Tabii, bir Müslüman açısından söylüyorum bunu. Ancak *Kur'an*'daki 19 mucizesi ve kıyametin 2280 yılında kopacağına dair savlarını, kendisine biraz acıyarak ve gülümseyerek izledim doğallıkla.

Az önce, *Bu Suça Ortak Olmuyoruz* başlıklı meşhur akademisyenler bildirisini imzalayan ve sonrasında da (dün.) bunun arkasında durduklarını deklare eden üç genç bilim insanının tutuklandığını hayret ve üzüntüyle öğrendim. Bildiri içeriğine kesinlikle katılmıyorum; ama devleti eleştirmenin, bu en sert biçimde bile yapılırsa suç olmadığına, hele böyle bir bildiriden dolayı tutuklama kararı vermenin, hukuku ayaklar altına alma anlamına geldiğine, bir insan ve avukat olarak içtenlikle inanıyorum. Tutuklama gerekçelerinden biri olarak, devleti ve kurumlarını aşağılamak gösterilmiş ki, bir kere metinde söz konusu olan şey devleti aşağılamak değil, ağır biçimde suçlamak. Bir devleti suçlamak –bu haksız yere de olsa– ne zamandan bu yana suç sayılır olmuş, pek anlayamadım doğrusu. Dilerim ki bir an önce salınırlar.

20.05. Öğlene doğru büroya gittim. Biraz çalışıp metroyla Çankaya'ya geçtim, yemek yedim, Kızlarağası'nda, çok uzun

bir aradan sonra fincanda pişen o mükemmel kahveden içtim, etraftaki ilginç hediyelik eşya dükkânlarına, restoranlara şaşkın bir turist edasıyla bakındıktan, her zamanki gibi biraz da çevredeki insanları dikkatle gözlemledikten sonra derhal eve döndüm. Nigel Warburton'un dün başladığım *Felsefenin Kısa Tarihi*'ne zevkle devam ettim. Kitap, son derece eğlenceli, sürükleyici bir üslupla yazılmış. İlk olarak, felsefeye yeni başlayanlar gözetilmiş; ama orta düzeyde olanların da haz duyacağı, yeni ve önemli detaylar öğrenebileceği değerli bir çalışma olduğu kesin. Filozofların, kuramları kadar yaşam öyküleri de anlatıldığı için akıcı bir metin çıkmış ortaya.

17.03.2016

Canım bir şey yapmak istemiyor. Bugün iştahım da yok. Hava oldukça aydınlık ama pek sıcak olduğunu sanmam. Çalışan bir motorun hiç susmayan gürültüsü. Bacaklarım biraz ağrıyor nedense. Varoluşumu anlamsız buluyorum. Üstelik önden önce gelip gelmediği meselesi de umurumda değil. İnsanın sürekli bir şeyler yapmaya yazgılı oluşu çok sıkıcı, sinir bozucu. Zaman dursa, belki bu yazgıyı kırmış, onun dışına çıkma olanağı bulmuş olurduk. Gözüm duvar saatimin saniye kolunda, yazdıklarını umursamıyor, bildiğini okumaya, hayali bir dairenin üzerinde çalışkan bir denetçi gibi inatla dolanmaya devam ediyor. Pilinin de bitmeye pek niyeti yok sanki. Sembolik bir molaya bile razıyım ben hâlbuki.

18.03.2016

21.20. Sevdiğim bir zaman dilimi. Sabah, kısa felsefe tarihi ile ilgili kitabı tamamlayıp Aziz Nesin'in anılarının son cildine başladım. Biraz okuduktan sonra adliyeye yollandım. İki ayrı icra dairesindeki ve postanedeki işlerimi halletmem epey zamanımı aldı. Oradan metroyla Karşıyaka'ya geçtim. Bu kez balık yerine başka bir şey yedim. *Kırmızı Kedi* adlı güzel kitapçıya uğradım. Bir değişiklik yapıp üst kattaki felsefe raflarını inceledim. Oturup *Ethica*'nın ve *Tractatus Logico-Philosophicus*'ün zorlu sayfalarını karıştırdım. İkincisi biraz daha kolay anlaşılabilir ve takip edilebilir gibi göründü bana. Yine de şimdilik kaydıyla almamaya karar verdim. Ancak tam çıkıp gideyim derken, bu kez de gözüm tarih raflarına takıldı. Halil İnalçık'ın çok sayıda kitabını görmezden gelemedim. Haçlılar konusu eskiden beri ilgimi çektiği için, onun *Osmanlılar ve Haçlılar* adlı kitabını satın almadan edemedim. Fiyatı pek yüksek değildi. Dönüşte hemen okumaya başladım. Teferruat zenginliği hemen dikkati çekiyor. Okuma listemde biraz arka sıralara yerleşecek muhtemelen. Zira anlatım biraz yeknesak.

19.03.2016

19.08. Cumartesi. Öğle yemeğini yemekte gecikince kan şekerim aniden düştü. Kendimi en yakın lokantaya zor attım. Üzerine de biraz baklava alıp yiyince kendime geldim. Onun dışında bolca Aziz Nesin okudum. Askeri ortaokul ve lisedeki egzantrik öğretmenlerini, arkadaşlarını tatlı tatlı anlatıyor şimdilik. Anılarının sekiz cilt olmasını öngörüymüş ama yazacak zamanı olmamış ne yazık ki.

21.03.2016

Pazartesi akşamı. Sakin ama biraz sıkın hissediyorum. Ufak bir tamirat işi yapayım derken parmaklarıma ve avuçlarıma bol miktarda Japon yapıştırıcısı bulaştırdım. Temizlemek için de bir saate yakın uğraştım ama kalıntılar hâlâ duruyor az da olsa. Ardından tüpü çöpe atıp bu korkunç

yapıştırıcı türünü bir daha sonsuza dek kullanmamaya karar verdim.

Bugün işe gitmedim. Genellikle evdeydim. Bir ara yemek memeye ve alışverişe çıktım. Üç gündür, cep telefonu üzerinden başkalarıyla canlı olarak oynanan bir bilgi yarışmasına abone oldum. Bağımlılık yapıcı özelliği var. Hele de hırslı, rekabetçi bir insansanız. Muhtemelen günlüğü de bu yüzden epey ihmal ettim.

Son patlamalardan sonra ülkeye hâkim olan korku iklimi daha da yeğinleşti, genişledi. Ben de dâhil olmak üzere, çoğunluk, kalabalık yerlere gitmeye, metroyu kullanmaya korkuyor. En yakınınızdaki kişinin canlı bomba olmadığını bir garantisi yok. Kimi malum çevreler, Güneydoğu kentlerindeki operasyonlar sırasında gerçekleşen sivil kayıpları, adeta bu patlamaları meşrulaştıran olgularmış gibi göstermeye çalışıyor ki, kanımca bu iddia/propaganda alçaklık ya da aptallıktan başka bir şey değil. Bir sivilin katliamının telafisi ya da açıklaması, nasıl olur da bir başka sivilin ölümü olarak gösterilebilir? En azından, terörün meşruiyeti ya da hafifletici nedenleri olmayacağı, olamayacağı konusunda toplum olarak ittifak halinde olabilmeliydik.

22.03.2016

Akşamın erken saatleri. Sükûnet. Yarım saatlik zorlu bir yürüyüş yaptım. Yemek yedim. Celal Şengör'ün konuk olduğu *Teketek* programlarından birinin ilk iki saatlik kısmını keyifle dinledim. Konu, dünyanın oluşumu ve türler. Yine cep telefonu üzerinden bilgi yarışması oynadım. Bugünkü doğru yanıt oranım oldukça yüksek... Patlama haberi bu kez Brüksel'den geldi. Terör, hayatı yaşanamaz hale getirmeye, insanları korkudan evlerine hapsedmeye devam ediyor. Avrupa ve Ortadoğu savaş alanına, dev bir mayınlı araziye dönüşmüş durumda. Güvenlik önlemlerinin artırılmasıyla terörün önünün alınamayacağı çok açık. Dünyanın ihtiyacı olan şey daha çok adalet, örgütlenme/işbirliği ve sağduyu. Gelecek konusunda hiç de iyimser değilim. Terör, kötü yönetilmeye, hatta kışkırtılmaya devam edecek, insanlar ve kurumlar terörle mutlaka ortak mücadele edilmesinin zorunluluğunu kavrayamayacak ya da kavramazdan gelecek; kan akmaya, herkes aynı anda, farklı ve bencil endişelerle konuşmaya, daha doğrusu haykırmaya devam edecek.

23.03.2016

Saat 14.00'a yaklaşıyor. Acıktım. Olasılıkla, birazdan dışarı çıkar bir şeyler yerim. Aksi halde kan şekerimin düşmesi, tüm gövdemle ruhumun karıncalanmaya başlaması kaçınılmaz. Nesin'in anıları tamamdır. İlk iki cilt kadar güzel değildi son cilt. Ya da belki bana öyle geldi. Bunda, yazarın son kısmı ilerlemiş yaşında, ölümünden kısa süre önce, hastalıkla boğuşurken, biraz da oğlu Ali Nesin'in zorlamasıyla yazmasının etkisi olabilir... Birkaç gün önce yeni bir romana başladım. Tim Parks'ın *Kader*'i. Kanımca mükemmel bir yapıt. Tiryakisi olduğum Thomas Bernhard'ın üslubunu ve bakış açısını açıkça ödünç almış yazar ve çok da başarılı olmuş. Çevirinin Roza Hakmen tarafından yapılmış olması da büyük bir talih tabii. Diğer yapıtlarını da alıp okumak için sabırsızlanıyorum doğallıkla. Ama bekleyen bunca kitap varken bunu nasıl yapabilirim, bilmiyorum.

ŞAİR! ÇEVİR ŞAPKANI!

şair! çevir şapkanı!
gazel misin
düşme yere
vursun güneş
polenlerce

kumlar var içinde biliyorum
yakıyor sözcükleri
kutlu tümcelerin yer-altında

sözlerin kanıt yeryüzüne
ılgınlar içinde
inci, mercan, gerçek
meşelerin sürgün verdiği yerde

kırların ruhusun
ormanların dipsuyu
çalış doğa gibi
boyun eğme yanıtız sorulara
bengisu ellerinde
sessiz ve göksel atınla

söndürme evrensel kovani
koş dört nala yıldızlar arasında
kuşlara kanat ver göklerden
derelere su

bak nasıl dönüyor, eskil değirmenler
baş direyerek zamana
kopmuş lastiklerce yatma yerde
denizlere çık koy-ver aylaklığı
sokaklar unutuş ister
yollar duyuş

soysuz zorbalığa karşı
sal atlarını

boş-ver kahve lakırdılarını
dolmuş manzumelerini geç
sergi aç dutların altına
kırmızı kirazları topla
boş-ver pazar ağızlarını

söyle
kan veren güllerle

uyan! sözcüklerin teninde
ay-ışığıyla dokun
suların tiril yüzüne
gül den gül tene geçen zamanda
fidan dik dağların başı için
aşağı göklerden yukarı

şair! düzelt şapkanı!

İki Şairden Bir Şaire Bakış:
ŞİİR YAZMAYA MECBUR, MUHALİF
OLMAYA DAHA BİR MECBUR ŞAİR;
MURAT ÇELİK

Hüseyin PEKER – Altay Ömer
ERDOĞAN

KİRPİKİRPİ

şehre elektrik veremeyince devlet
kirpi kendini nerde sandı

kirpi asfaltı kucakladı, yanından geçtim
demedim de dur nereye
kirpi kirpi nereye

gittim.
öyle.

karanlık evi beklemeye

mumla kibritle kirpi, sessizin balkonu
uzak ama asfalta, göz dışında

kirpi kirpi nereye

kurtarmaya, bir evin aydınlığı
sana mı batardı
şehre elektrik veremeyince devlet

kirpi sabahla ölü bulundu
kendi dikenlerinden bulundu
otomobil lastiklerinden

“kirpikirpi”
“kirpikirpi”

Murat ÇELİK

Taşra Bitki Örtüsü ve Parseller adlı kitabından, Heterotopya
Yayımları, İstanbul Mayıs 2015, s.13

Hüseyin Peker:

Murat Çelik, 1989 Düzce doğumlu, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu, Düzce'de öğretmenlik yapan bir genç. *Karayazı, Varlık, Ücra, Duvar*, vb. seçkin dergilerde kısa zamanda ortaya çıkmayı başarmış bir engin duyarlık. 2013 te çıkardığı *İhtimal Cüce*, ilk şiir kitabı şairin. Sonrasında *Evde Yoktum* dergisine varana değin, öykü de yazmış, kendi deyimiyle şair veya öykücü değil de “anlatıcı” o! Kusursuz'a ulaşmak istediğini, bir roman, bir senaryo vs. de yazmak istediğini ekliyor söylediklerine (*Merkezkaç* dergisi s:4'de Dursun Gökse'nun şairle yaptığı söyleşiden) “*Şairleri büyütmeylem, Madımak'ta yakılan şairleri düşünelim*” derken hep içinde toplumsal dürtülerden yönlendirme aldığını da ekleyelim. Zaten konumuz olan şiirde de gördüğümüz gibi, elektrik kısıntılarında veya elektrik bağlanırken yaratılan gecikmelerde hep devleti suçluyor. Bunun altında, “ben her şeyi devletin yapısıyla izlerim, suçumdur bu” dediği besbelli. Zaten şiirdeki “kirpi” imgesinin içinde gelişen dikensi bir hayvandan koptuğu, farklı işlevler içerdiği besbelli. Bazen başkaldırı simgesi, bazen de eziklik görüntüsü. Kanımca genç kuşaktan şairlerin Murat Çelik'in *Taşra Bitki Örtüsü ve Parseller* adlı özgün yapıtını mutlaka edinip okumaları gerektiğini düşünüyorum.

Murat Çelik, kelimeler karşısında huysuzlaşan, durmadan onların karmaşık büyüünde oyunlara kapılan biri.

Adeta kelimelerin karşısına dikildiğinde, onlarla cambaz edasıyla türlü oyunlara kendisini kaptırıyor. Bu da ona; şiirsel bir yetkinlik ve deneysel bir eda kıvamı getiriyor. “*Manifestolar yüzyılı geride kaldı diyor*” aynı söyleşide. “*Gördüğümüzden çok duyduğumuz var artık*” diyen yeni yöntemini ekliyor. Ergin Günçe ve Osman Konuk şiirinden tuhaf büyüler kaptığını bildiğimiz şairin, iddialı olmayı sevmediğini, yarışma dahilinde koşmayı sevmediğini söylemesi de işin ayrı yanı. Üç dergi çıkarma denemesi atlatan şairin, “*keşke hiç yazı-çizi üretmeyen insanlar dergi çıkarsa*” dediği serzeniş de, onu tanıırken dolaylı girdaplara kapılmamızın bir başka yüzü. “*2010'larda 20'li yaşlarda olan bizler, -deneysel şiir- in içinde doğduk. Dolayısıyla deneysel şiir bizim için doğal bir yapı, organik değil.-Deney ile deneyim- de çok yakın bir akraba bence*” demesi de onun görüşlerine ışık tutacak söylemler..

Bir diğer şiirinde “*Çorap satıcı ölümser / tırtıflı canlanır*” şeklinde ifadesi; onun şiirde deney uğruna geniş ufuklara, kelime deformasyonlarına uğradığı, bunlardan türlü şekiller çıkardığına bağlı yöntemlere bir örnek esasında. “*yalnızlıktan kırılanmalar*”, “*kalbini takaslamasın*”, “*kışı perişan etti, durmadı*” yukarıdaki farklı örneklerden de görüleceği üzere, şiirinde başarılı dize kırılmaları ve anlam çatlaklarından özgün çağrışımlar yaratan bir ozan karşımızdaki. Geleceğe farklı biçimlerde açık, ufku geniş bir özgün bahçe gibi duyarlık atıştırmaları içinden doğuyor. Ben yarına bakan ilk seslerden birini gördüğümü yineliyorum Murat Çelik'in hercümerç sırtında...

Altay Ömer Erdoğan:

William Blake'in *Masumiyetin Kehanetleri* adlı şiirini anımsa sevgili Peker, o şiirde “*Bir köpek, kapısında açlıktan ölen efendisinin, / Haber verir çöküşünü devletin*” diye başlayan ve inkâr içindeki insanı hayvanlar üzerinden gazaba bağlayan dizeler akar birbiri ardına. İki dizeyi çok severim ben; “*Sineği öldüren oyunbaz oğlan / Tadacaktır düşmanlığını örümceğin*” diye iki dize; bana göre doğanın diyalektiğidir bu. Bir kum tanesinde dünyayı gören Blake ise “*Gerçeği kötü niyetle söylemişsen / Daha kötüdür uydurabileceğin tüm yalanlardan*” diyerek ilâhi güce yönelir. Niye söylüyorum bunları? Murat Çelik'in *KirpiKirpi* şiirinin beni ilk elden gönderdiği metin olduğu için. Çelik'i ve türdeşlerini deneyselci diye kestirip atmak yerine, onların kendilerini tanımladıkları ‘*travmatik gerçek(çi)lik*’le anlamak ve anlamlandırmak yerinde olacaktır sanıyorum. Gerçeği söyleme noktasında içkinliği, hayatı tersyüz eden bir ironiyle buluşan Çelik, daha ilk kitabı *İhtimal Cüce* ile farkını oluşturmuştu okur gözünde.

Yalnız bu travmatik gerçek(çi)lik meselesi, bir tanımlamadan ibaret değil. Şiirde, tematik bir daralmayla genişlik yaratma hevesinin de ifadesi bana kalırsa. Şöyle açıklayacağım; bir şarkı düşün, “*Yıldızlardan yüzüne akan / Işık seli ben olayım*” sözlerine sahip. Plak çizilmiş, bozulmuş ve pikabın iğnesi takılıyor; “*kan / kan / kan / kan / kan / kan / ...*” İşte bilinçteki kırılma tam bu noktada başlıyor. Ya görünen (ya da gösterilen) gerçekliğe gözünüz kapalı inanacaksınız ya da size sunulana ‘kan’mayıp trajik de olsa, travmatik de olsa derinliğe ineceksiniz. Murat Çelik'in şiirdeki adımları da benzeri bir derinlikte sinanıyor. Aslında pek çok şeyi unutsaydık, her eylemimiz bizi yeniden doğurabilirdi. O yüzden yaralı toplumsal belleğin temsil ettiği bütünlükten uzak olma hâlinde bir bütünlüğe ulaşılabilir; hem de anlamda ve söylemde kesintililikle ortaya çıkıyor bu her iki kitabında da Murat'ın. Deneye deneye yanılmamayı öğrenmek böyle bir şey; ısrar ve isyan.

Anlatarak kurtuluyor Murat, bunu bir kurtuluş olarak asla benimsemese de, aslında şiirinin anlam yatağı da burada kuruluyor. Kendisinden çok çağrışımı üzerine çalışıyor şeylerin.

Böylece gündelik hayattaki şeyleşmeye de karşı bir düzenek geliştirerek kurgusuna sadık kalmayı yeğliyor. Biçime sığınmaması, sentaksı öncelmesi şiirdeki tavrını destekliyor. Dünyanın ve hayatın başka türlü de algılanabilirliğine açtığı pencere, gelenek rüzgârlarıyla kanatlarını içe dışa hareket ettiren ama içten içe modernliğin algısındaki arızayı hayata taşıyan bir işlev görüyor. Ona göre sarsmayan şiir, şiir değil. Hatta yeni hiç değil. Senin yukarıda alıntı yaptığın kendisiyle yapılan söyleşiden ben de bu minvalde şu cümleleri kopyalayıp yapıştırdım bellek haneme sevgili Peker; “*Bizi kahredecek bir dize bulup “ah” emeliyiz. Ya da bize sol kroşe bir ironi patlatacak ki yine “ah” edelim. Ayrıca, bu alfabe düzeninde “yeni” çok zor ve neredeyse imkânsız. Şuan “yeni” bir şey yazılsa onun farkına birkaç kişi varabilir ancak. Ben de o talihte sayılmam.*”

Asfalta çıkmış kirpinin talihini devlete bağlayan *Kirpi Kirpi** şiirine gelirse, senin ve benim tarif etmeye çalıştığımız duyarlığa ve algısal farklılığa iyi bir örnek. Blake’e göndermede bulunursak, kefaretsiz bırakılmış masumiyete kehanet gerekmeceğinin de altını çiziyor bu şiir. “*kendi dikenlerinden bulundu*” kirpi çünkü. Hepimizin dünya üzerinde ve hayatın içindeki hâlimizi olduğu kadar bahtımızı da belirleyen kendi dikenlerimiz değil mi? Sırtımızdaki otomobil lastiği izlerini hiç saymıyorum. Karşı tarafı düşünmek de harcıımız değil daha fazla, ne de olsa stepneleri vardır! Taşrada ‘istepne’ derler, bu yedek oluşunu da, işlevini de değiştirmez. Bir de taşra duyarlılığına değinmek gerek diye düşünüyorum, bu duyarlık kendini bildirse de; Nuri Bilge Ceylan filmlerindeki taşra ataleti siniyor şiirinin dokusuna. Oysa taşra bir hayal, bir belirip bir kayboluyor. Deneyin merkezindeki taşra bir sayıklama bahçesi olduğu kadar bir ayıklama işlevine de sahip. Kaldı ki Murat Çelik ısrarla işleve değil seslere çalışıyor taşranın sükunetini bozmak için.

Şiirde deformasyonun yeri ve önemine dair işaretlenebilecek pek çok dize, şiir var *Taşra Bitki Örtüsü ve Parseller*’de. Bozarak yapı kurmanın şiiri nasıl şiir ettiğine dair. Murat Çelik, “*Mecburuz yani. Şiir yazmaya. Muhalif olmaya daha bir mecburuz*” diye bağlıyor şiir ile ilişkisini. Yazdıklarından çok söz ettirecek bir şair Murat. Şiire masumiyetin kefaretinin oldukça ileri düzeyde ekleyebilen bir şaire kulak kesilmek gerek. Yazdığı her şeyi merakla bekleyeceğim bir şair ekledim heybeme. Birbirimize degebilirsek başarı sayılabileceği bir çağda, Murat bir biçimiyle aklımızla kalbimizin yerini değiştiren başarıyor bunu.

Şairin manifestosu şiiridir.

* “kirpikirpi” şiirinin öyküsünü şöyle anlatıyor Murat Çelik: Dolunaylı bir akşamda eve yürürken birden elektrikler kesilmişti. Evin oralar ormanlık, evin oralar ıssızdı. Bir başımaydım. Telefonun ışığıyla ve dolunayın gücüyle yoluma devam ediyordum ki asfaltın ortasında bir karartı gördüm. Işığı tutmamla kirpiyle göz göze gelmemiz bir oldu. Ne yapmam gerektiğini bilmiyordum, ne yapmamam gerektiğini de. Kirpinin bana batan yerleri olmasa elimle iteler, kenara çekerdim. Yolun ortasındaydı, karanlıktaydı., bir araba çarpabilirdi. Ayağımla sürüsem, olmazdı. Bir canlıya, bir hayvana pislik muamelesi yapamazdım. İlerlemesi için biraz bekledim ama hareket etmedi. Yavaştı, yavaş yavaştı. Kaderini yaşasın diye bıraktım, eve çıktım. Elektrikler uzun bir süre gelmedi, geldiğinde ise kirpiyi unutmuşum. Uyudum. Ertesi gün balkondan dışarı baktığımda asfaltta kan ve parça parça kirpi gördüm. (kirpi kirpi gördüm) Bu ölüme biraz ben sorumluydum. Bu ölüme devlet de sorumluydu. Kirpinin kaderi ölmek olabilirdi elektrikler gelseydi.” (*Dün Dağlarda Dolaştım Evde Yoktum Aylık Şiir Bülteni*, Sayı: 4, Haziran 2015, s.3)

1000+1 SORU

211.
Kokusunu eğitiyor yıldızlarıyla yasemin.
Ben, yokluğunun korunda semender,
bir bahar daha gelip geçiyor.

Yorgunluk
kaslarımda tünel kazan köstebek.
Havanın, suyun, toprağın
umurunda olmadığımızı bilmenin korkunçluğu...
Kanım donuyor.

Şimdi şiir,
kirlili memeden sağılan süt mü?

212.
Bende hiç yer verilmeyen olay, der tarih.
Sevgiyle kin arasındaki kapalı kapı, der felsefe.
Be yaz sayfanın öteki adı, der edebiyat.
Geçmişin çatısını ayakta tutan sütun, der arkeoloji.
Sabırsızlığımın doğduğu kaynak, der müzik.
Balın tadında arının sakladığı görüntü, der sinema.
Sarıncında yağmur sesi biriktiren kuraklık, der ruhbilimi.

Nasıl böbürlenmesin aynasına baktıkça sessizlik?

Şerif TEMURTAŞ

BUĞDAY TARLASINDA

kestim gölgesini
dibinde uyuduğum ağacın
geceden mavi bir düş aktı böğrüm
çamurdan köyler yaptım
kırangıç gagasında

çatılarında gezdim kara bulutların
yağdım kirine yeryüzünün

düşlerinden kaçtım şehirlerin
sığındım karınca yuvalarına
ömrümden ateş alıp
attım çağılıtsına derelerin

kibrit çaktım alazlandı yaşım
düşüne yattım baharın

titredi elleri korkağın
cesaretin gözleri har
yurdu yok başka nefesin

haydi gir koluna yaşamın

Haziran 2016

ŞUARA İÇİN NOT

İbrahim OLUKLU

*"Gel seni götürem İslam eline" ya da "Gel seni götürem İslam içine" (Elazığ türküsü/Enver Demirbağ-Zülküf Altan-Mehmet Özbek) dizeleri gerçekçi estetiğe göre kurulmuştur. İkisinde de dünya ait süreçler işletiliyor öncelikle. Üstelik "İslam eline" demekle "İslam içine" demek arasındaki nüans da gözetilerek. "Eline" denilen yerde daha genel, daha uzak bir şeyden/yerden söz edilirken, "içine" denilen yerde söz konusu çevreye/yere daha yaklaştırılıyor, neredeyse oradan biri kılınıyorsunuz. Bu nüans elbette söyleyenin, söylenen kişiye doğru işsel yakınlaşmasını da/süreçlerini de anlatıyor. Gerçekçi estetiğin şaire sunduğu olanaktır bu.

*"Elin elimde ola/Kapı kapıldiken" (Dersim türküsü-Muzaffer Sarısözen)
"Seninle olduktan sonra her şeye razıyım, her şeyi yaparım..." demeden bunları anlatan estetik, ışıl ışıl işliyor bu dizelerde.

*İmge, şairin duyumunu içerik alırsa başka şey, dış dünyaya dair zihinsel ve dilsel işlemini içerik alırsa başka şey olur. Bunlar da bizi farklı estetiksel kavrayışlara, farklı şiirlerle çıkarır.

*Yalnızca bireyi yeterli bulan şairin dilindeki "sözcük"le, bireyi içinde gerçekleştiği konumla ele alan şairin dilindeki sözcük aynı sözcük değildir.

*"Atımı bağladım ben bir dikene" (Elazığ/Harpüt, Abdullah Tunç-Mehmet Özbek)
Edebiyatımızdaki gerçekçi estetiğin sürekliliğini görmek istemeyen bir tarz estetisyen/şair, buradaki kavrayışı, salt üretim ilişkileri boyutuyla okudu. Oysa bu estetik, değişen üretim ilişkileri içinde de sürekliliğini korudu/koruyor. Çünkü gerçekçi felsefe korudu/koruyor... Ahmet Telli'nin ve Veysel Çolak'ın şiirleri bu anlamda öğreticidir.

*Şiirimizde bir estetik tarz, semantik bir veri olan "sözcük"ü, bazı anlamlarını alıp, bazı anlamlarından soyduğu için sentetikleştiriyor. Bu sentetik veriyi kendi işsel süreçlerine uyan yerlerde kullanarak, bu kez kendi hayatının öteki bölümlerini/süreçlerini, buna uymayan yerlerini sentetikleştiriyor. Bunu bir sorun olarak görmeyen estetik/şiir, aynı sentetikliği dünyaya giydirmeye kalkışınca, dünya buna izin vermiyor. Sorun da o zaman çıkıyor: İşte orada, dünyanın bu sentetikliğe uymayan yerlerini dışarda bırakıyor, ona yabancılaşıyor. Örneğin, bu estetik/şiir, kabaca söylersem, "işçi" sözcüğünü düşünerek "gönlümün işçisi grevde" diyebiliyor da, "TOFAŞ'ın işçisi grevde" diyemiyor.

*"Karşıda mısır tarla
Parla sevdiğim parla
Yakına gelemeszen
Uzaktan mendil salla"(Artvin-Muazzez Türüng)

Bize, yıllar yılı "ilk iki dizesi doldurmaz, asıl söylenmek istenen son iki dizede söylenir" diye öğretilen türkülere/manilerde de halk/halk ozanı, "doldurma dizeleri" de hayatında gözlediği günübirlik süreçler üzerine kurmuş.

*Yıllar yılı, çalıştığım ortaokullarda, liselerde, üniversitelerde öğrencilerime "ayakkabı bağlamakla" ilgili bir anılarının olup olmadığını sordum. Eksiksiz hepsinin buna dair bir anısı vardı.

Ortak duyarlığımız olmadığını/kalmadığını, asl'olanın bireysellikte yattığını söyleyen estetik tarzın/şairin "KOCA ÜLKE" konusunda biraz daha çalışması gerekiyor.

*"Seher vakti burda kimler ağlamış
Çimenler üstünde gözyaşları var"/Erzincan-Ali Ekber Çiçek
Dünyaya/doğaya/Erzincan'a dair süreçlerin izini sürdüğümüzde "seher vakti" çimenlerin üzerine çiğ düşer. Oysa halk bireyi/ozanı bu çiği inceltmiş bir duyarlıkla, buradan neden öyle söylediğine de uzanabiliriz, "gözyaşı" olarak dillendiriyor. Gerçekçi estetiğe göre yazan şairin bu süreçlere ve bu "inceltmiş duyarlığa" ihtiyacı var. İmgeselliği gözden uzak tutmayan, "inceltmiş gerçekçi duyarlık".

*Adnan Özer, "Radikal Kitap"taki yazısında (11.03.2016), Erdal Alover'ın "Üçüncü Çoğul Şarkı" adlı kitabına irdelerken "Çağdaş Türk şiirinin 70 Kuşağı'nın ender entelektüel şairlerinden Alover'ın Birinci Çoğul Şarkı adlı şiir kitabı Yahya Kemal'in, işte o "Bahr-ı Sefid Havza-i Medeniyeti" fikrinden bir yüzyıl sonra yayımlanmış bulunuyor. (...) I. Yeni ve II. Yeni akımlarındaki şairler: Orhan Veli, Melih Cevdet Anday, Oktay Rıfat, Edip Cansever, Ülkü Tamer gibi." diyor. Sözler çok sorunlu. "70 Kuşağı, Yahya Kemal, I. Yeni ve II. Yeni akımlarındaki şairler: Orhan Veli, Melih Cevdet Anday, Oktay Rıfat, Edip Cansever, Ülkü Tamer gibi." okuması, 70 Kuşağı'yla I. Yeni ve II. Yeni arasında bağlar kurması biçimsel bir okumadır. Bu biçimsellik de, özet olarak söylersem, kitabı/şiiri dünya görüşü ve estetik tercihler(in)e/farklılaşmalar(ın)a göre okumamasından kaynaklanıyor. Artık "ender entelektüel" deyişi üzerinde durmayayım. Kitap/şiir, temele "uygarlık tarihi" ya da "kültür tarihi" konularak okununca bu kaçınılmazdır. 70'li yıllarda "ideoloji"ye, 80'lerin sonunda ve 90'ların büyük bölümünde "imge"ye göre okunmuştu kitap/şiir ve onlar da sorunluydular.

*Günübirlik ilişkilerini, süreçleri şiir dışındaki çalışmalarında yazan/anlatan şair, şiirinde bunu yap(a)mıyor. Yazdığını/okuduğunu "iyi şiir", "has şiir", "büyük şiir", "sahih şiir", "yeni şiir" gibi sözlerle kavramsallaştıran şair, o ilişkilere ve süreçlere yabancılaşıyor. Yabancılaştığı yerleri yaz(a)mayınca da yazdıklarını/anlattıklarını "tezyin" işleminden geçiriyor. "Tezyin estetiği" budur.

*"Bir finduğun içini/Yâr senden ayrı yemem"/Karadeniz türküsü
Şiirsel incelik, zarafet; bir hayat tarzı, bir dünya görüşü, bir estetikle nasıl da dile getiriliyor iki dizede. Halk müziğimizin buralarıyla da okunması/dinlenmesi gerekiyor şairlerce.

*Ahmed Arif, modern Türk şairlerinden biridir ve onun ana yurdu Türkiye'deki gerçekçi felsefe, gerçekçi dünya görüşü ve bunun estetiğidir. Bunun da bir şiiri var ve Ahmed Arif de o şiirin içindedir. Ona dünyada bir yer arayacaksak, o yer yine gerçekçi felsefe ve onun estetiğidir. Bu da onu, ne Yücel Kayıran'ın dediği gibi (Radikal Kitap Eki, 25 Haziran 2010) Faruk Nafiz Çamlıbel'e ne de Hüseyin Ferhad'ın dediği gibi (Kitap-lık, Ocak-Şubat 2016, sayı: 183) Cahit Sıtkı Tarancı ve Ahmet Hamdi Tanpınar bağlar. Bu, onu, Attilâ İlhan (Balıkesir Türk Dili gazetesi, 25 Mayıs 1945) ve Veysel Öngören'in (Türkiye Yazıları, Mart 1983, sayı: 72) dedikleri gibi Tevfik Fikret'e bağlar.

*Diyarbakır deyince, 70'li ve 80'li yıllarda, birçok isim/şair Veysel Öngören'le anılıyor. Edebiyat çevresinden Adnan Satıcı, A. Hicri İzgören, Aydın Alp, Aytekin Karaçoban, Muzaffer Kale, Yılmaz Odabaşı bunlardan bazıları. Belki bugün edebiyatla uğraşmayan, ama o çevreden edebiyat meraklısı

olarak geçmiş başka isimler de vardır. Turistik Otel de bu çevreyle anılıyor. Diyeceğim usta-çırak ilişkisi kişilere bağlı,ama kişilerle kaim değil. Çevreyi/şehri vb. yerleri de bu ilişkiye göre şekillendirmek zorunlu. Ankara Siyasal da böyle şekillenmiş bir yerdir.Cemal Süreya, Sezai Karakoç, Ergin Günçe oradan geçmişlerdir. Beyazıt'ta Küllük Kiraathanesi, Ulus'ta Kürdün Meyhanesi, Kadıköy'de Hatay Restoranda vardı, değil mi?

*"He canım,
Sen getir üstünü." Uy Havar/Ahmed Arif
Gerçekçi estetiğin şiiri böyledir. "He canım./Sen getir üstünü." diyerek hem şairi hem okuyanı/ötekini katar şiire. Bu katı(lı)ş "özel uzlaşım yolu"yla sağlanmış bir katı(lı)ş değil, herkesin kendi dileğince yapacağı bir eylemdir. "Ben söyledim, sen de söyle" özgürlüğünün yürüdüğü toprakta sürgün verir.

*Sanatsal olan her zaman imgesel oluyor da, imgesel olan her zaman sanatsal olmuyor. Çünkü imge bilimin de konusudur, bilim de imgeyle çalışır. Hatta daha ötesini söylenebilir: Bir öğrenci ders/ödev yaparken bile bir imgesel çalışma içine girer.

*Edebiyatımızda bir şiir tarzı, şairin, kendi bireylik hâllerini oluştururken dünyadan aldıklarını, psikik olanla tezyin ediyor ve "bu dünyadır" diyerek onların üzerine sürüyor.

*Edebiyatımızda, eleştirel denemenin diliyle şair tarafından kotarılmış, eleştirinin ne olduğu, nasıl olması gerektiği konusunda sallantılı bir ifade tarzı var. Bu sallantılı ifade tarzı eleştiriye nişan almış gibi yapıyor, ama atılan mermi eleştirel denemenin toprağına düşüyor. Oysa yapılacak iş ortada: Sıvanıp çemrenip eleştiriye koyulacaksınız. Hedefine bulamayacak mermide de barut yakmayacaksınız.

*Şair, okur konusunda bir görüş belirtiyorsa; bu şiirle, düzyazıyla veya başka bir yolla olabilir, kendine bir nesnellik alanı oluşturuyor/çiziyor demektir. Bu nesnellik olmazsa o sınır çizilemez/oluşturulamaz. Ben, okur istemem veya şöyle bir okur isterim, üç beş okur isterim demek de, farkına varılsın veya varılmasın, bu nesnellik çabasıdır.

*Doğal dili kullandınız, şiir yazdınız ve onu nesne dil hâline soktunuz, o dilin öznesi oldunuz. Peki, bu nesne dilin seçikleşmişliği nereden gelecek? Doğal dilin bütün söz/anlam varlığını şiirinize taşıyamayacağınıza göre, o dili sizden önce nesne dil hâline getiren, onunla şiir kuran başka şairlerin/öznelerin şiirlerine ihtiyaç doğacak. Başkaları/başka özneler, sizin nesne dil kurarken çizdiğiniz sınırlardan dolayı, sizin özneliğinize müdahale edecek.

*Edebiyatımızda bir şiir tarzı var: Sanatsal biçimin tadını imgeye indiriyor, imge gerçekleşince de şiiri de gerçekleştirmiş sayıyor. Muammer Can'ın dizeleri böyledir: "yokluğun dil bağıydı/sözümdeki pas bundan". Edebiyatımızda bir başka şiir tarzı daha var: O da şiirinde imge kuruyor, sanatsal tat yaratıyor,ama bununla yetinmiyor. O, şiir dışında bir yeri, şu bizim dünyamızdaki bir yeri nişan alıyor. Ali Cengizkan'ın dizeleri böyledir: "İskeledeyim; atlarken gördüm yeşil denizi/Her yan yeşil, yine de kimlik denetimi."

*"Ölümünü arayan bir çağın ortasında" (Şükran Kurdakul) dediğinizde sanatsal bir imge kuruyorsunuz ve bu imgeyle dünyamızda bir zamanı/çağı nişan alıyorsunuz. Bu dizeyi bin yıl sonra da okusak, dize, nişan alınan zaman/çağ hakkında, şairden öte, bir şeyler söyler bize.

*Şiir yapılan bir şeyse, yapmanın bilgisine ihtiyacımız olacaktır. Bu ihtiyaç nedeniyle bilimin alanına girdiniz. Bu alanın bilgisi sizden bağımsızdır. Siz o alanın içine doğdunuz. İçine doğdunuz o bilginin bir kısmını alabilir, bir kısmını almayabilirsiniz. Aldığınız yer de sizi belirler, almadığınız yer de... Aldığınız veya almadığınız yerler de sizin şiirinizi belirler. Öteki burada da, sizin şiirinizde de işe karışacaktır. Bu da sizden bağımsızdır.

*Edip Cansever, bir nesneyi kendi bilincinde gördüğü biçimiyle betimler ve o nesneyi bir varsayım olarak, kendi bilincine yansıttığı biçimiyle çeşitlendirir. Bu çeşitlendirmeyi nesnenin, burada şiirin de bir nesne olduğu unutulmamalıdır, özünün kavrandığını düşününceye kadar sürdürür. Bu, şairin kendi bireysel duyarlılığını dünyayla ifade etme çabasıdır.

Günümüzde yazılan bir şiir, bu çabayı tersine çevirmekte, söz konusu işlemi, kendi duyarlılığıyla dünyayı ifade etme yolunda kullanmaktadır. Abdülkadir Budak'ın "ev içi"yle, Veysel Çolak'ın "kedi"lerle, Özlem Dertsiz Tezcan'ın "harf"lerle uğraşması bu nedenle öğreticidir.

*Selim Temo ve Ali Taş'ın şiirleri, şairin şu aramızda yaşayan bireyi ile şairliği arasındaki farkı ortadan kaldırmış şiirlerdir. Bu iki şairde de şiir sadece yaşanan değil, yaşananın bir ögesidir. Yönelindikleri coğrafya, kültür ve uygarlık da bunu beslemektedir. Farklılıkları imaj alanlarındadır.

*Söylemin tanığı olarak söylemin kendisini gösteren bir yazma tarzı var edebiyatımızda. Roman dışı, öykü dışı, şiir dışı... olan, bu söylemi kuran yazar tarafından eserden eleniyor. Eser, kendi dışında kalana yabancılaşıyor. Yazarın "edebiyat okunmuyor" demesi, bu yabancılaşmayı çözememesindedir.

*Edebiyatımızda bir tarz şiir, şu hayatın eyleyen insanını onun kaygılarında takip ederken, şairin hayatıyla o insanın hayatını dünyanın süreçlerinde tahlil etmeyi de hiç bırakmamıştır. Bu nedenle kuramsal tahlilin nesnel gerçeklik içinde daha geniş yollar açması kaçınılmazdır. Şiirimiz üzerine kafa yoran şairin çoğalması bu nedenle önemlidir.

*Selim Temo ve Ali Taş'ın şiirleri, şairin şu aramızda yaşayan bireyi ile şairliği arasındaki farkı ortadan kaldırmış şiirlerdir. Bu iki şairde de şiir sadece yaşanan değil, yaşananın bir ögesidir. Yönelindikleri coğrafya, kültür ve uygarlık da bunu beslemektedir. Farklılıkları imaj alanlarındadır.

*Yalın imgeye dayalı şiir için tehlike: Yalın imgeye dayalı şiirin dili, ele aldığı nesneyi kavramakta güçlük yaşıyor. Daraldığı yerlerde de nesneden kaçıyor. Yaşar Miraç ve Şerif Temurtaş'ın şiiri örnektir. Yusuf Alper'in "Dağlara Bakmak" adlı şiiri nesnenin üzerine giderek, hayatsal farklılaşmayı o nesne üzerinden elden geçirerek bu daralmaya düşmemiştir.

*Siyasal iktidar olgusunun, içinde her zaman bir seçeneklilik taşıdığını, bu seçeneklerin bugünden yarına oluşmayabileceğini tahlil edemeyen şair, bu iki olgunun yerine siyasal olandan umudunu kesmişliği geçiriyor. Tipik bir Yahya Kemal Beyatlı hâli.

“BİR KÖY ENSTİTÜLÜ’NÜN ANILARI” KİTABINDAN

Hacı ANGI

Kıtlık Yılları

Köyümüzde pek çok kıtlık yaşanmıştır. Bunlardan biri de 1290 (1875) kıtlığıdır. Halk bunu “90 Kıtlığı” olarak anımsar. 1927 yılında bir kıtlık daha olmuş. Bu kıtlık da “Kepek Senesi” diye anılır. Çünkü o yıl insanlar un bulamamışlar, kepek yemek zorunda kalmışlar.

Benim çocukluğumda bir kıtlık daha yaşadık. 1942 yılı sonbaharında bir gün, halkın “kanlı kar” dediği, kırmızı renkte bir kar yağdı. 1943 yılının kışı çok çetin geçti, sıcaklık -35 °C’ye kadar düştü. Ceviz ağaçları, üzüm “omcaları” soğuktan kurudu. Sular dondu. Evimizin önündeki akar (olukbaşı), Pamukkale travertenleri gibi kat kat buzla kaplandı. O yıl ekinleri de soğuk aldı.

Bizim 9 dönüm bir tarlamız vardı. Yılda 70-80 “gülek” buğday alırdık. (İki teneke buğdaya bir gülek denirdi ve 30 kg ederdi.) O yıl 24 gülek buğday kalktı. Yarısı çiftçinindi. Bölüşünce hissemize 12 gülek buğday düştü.

O yıl Abdullah amcamla babam atalarından kalan evi bölüştüler. Amcamlara evin imarlı tarafı, bize imara muhtaç köhne tarafı düştü. Bu nedenle babam inşaata kalkıştı. 12 gülek buğdayı da ustalara, işçilere yedirdi. Derken kışın çaresiz kaldık. O yıl kışı çok zor koşullarda geçirdik. Bahara güç bela çıktık. Babam kuzulu bir koyunu 2 teneke arpaya değiştirdi. Benim koyunumu kuzumu niçin verdin diye günlerce ağladım.

Yeni mahsule zor ulaştık. Erken olgunlaşarak biçilen arpa tarlalarından dökülen başakları topladık. Bu başakları tokuçla döverek bir miktar değirmenlik elde ettik. Annem un ile azıcık yağı eritir “bulamaç” yapardı. Ekmeksiz kaşıklardık. Ekmek yoktu.

Halk harmanı bekleyemedi. Olgunlaşan ekin “engellerini” çırparak elde ettiği “zahra” ile ihtiyacını giderdi. Halk bunu “Engel Kıtlığı” diye anımsar.

Yılkı Eşeği: Ada

Evimizin tüm taşıma işlerini “Ada” ile yapardık. Ada’nın yaşantımızda büyük bir yeri vardı. Atalarımız, “Eşek evin kanadı, inek altın direği,” derdi. Bir evde ikisinin de bulunması şarttı. İneğin bir ev için önemini ise, “Yazın ayırsız, kışın yorgansız,” sözü anlatırdı. “Ağarantsız” ev hiç makbul değildi.

Babam Ada’yı çok çalıştırdı. Yaşlanıp güçten düşünce de, hayvanı meraya sürüverdi. Babamın bu davranışına çok üzül müştüm. Zavallı eşek merada ne yer, ne içerdi?

Ada bir gün, çok acıkmış olacak ki, komşumuzun bahçesine girmiş ve ne kadar kavak varsa kemirmiş. Bunun üzerine bahçenin sahibi (Hacı Ali Doygun), eşeği götürüp korumalara vermiş, onlar da Hacı Ağa’nın hanına hapsedmişler. Ada orada açlıktan ölmüş. Babamla gittik ve ölen eşeğin derisini yüzdük. Eşek derisinden birkaç çarık diktik.

Bu olayın ceremesini de çektik. Eşeğin bahçeye verdiği zarardan ötürü bize 40 lira ceza kestiler. O zaman 40 lira büyük paraydı. Annem bir halı dokumuştü. Onu sattık da bu borcu öyle ödedik.

Öğretmen Olmak

Köy Enstitüsü bana, her şeyden önce, sorumluluk duygusu kazandırdı. Her şeyden, ottan böcekten sorumlu olmayı öğretti.

Bu duygunun gelişmesinde müdür yardımcımız Hamit Özmenek’in çok büyük payı vardı.

Hamit Özmenek, her fırsatta bize millet malının değerinden söz ederdi. Bir çatal ya da kaşık bulup götürdüğümüzde, tüm öğrencileri meydana toplar, saatlerce yurt ve ulus sevgisi ya da millet malı üzerine nutuk atardı. 600 öğrencinin ders kitabını teker teker dağıtır, son sayfasını imzalar, yılsonunda toplarken de kontrol ederdi. Eğer kitabın sayfaları yırtıksa yapıştırır, kopup kaybolmuşsa, “Arkadaşının kitabından yaz, yapıştır öyle getir,” derdi. Böylece bir ders kitabı, elden ele geçerek yıllarca okunurdu. Bu tutum tasarruf etmekten öte bir şeydi. Bunu sezebiliyordum.

Bir gün yatakhane nöbetçisiydim. Temizlik yaparken bir pencere camı kırdım. Bir an ne yapmalıyım diye düşündüm. Enstitünün demirbaş eşyalarından Hamit Özmenek sorumluydu. Baktım, tören alanında yürüyor. Koşarak yanına gittim ve selam verdim.

“Ne o evlat?” dedi.

“Efendim ben yatakhane nöbetçisiyim,” dedim. “Temizlik yaparken bir pencere camı kırdım.”

Yere baktı ve bir süre düşündü. Sonra bana dönerek, “Döner sermaye memuruna git, 50 kuruş yatır,” dedi.

Gidip parayı yatırdım. Rahatlamıştım. Sonra Hamit öğretmenin 600 öğrencinin postalını kendi eliyle teker teker giydirdiği aklıma geldi. Bunu yaparken düşündüğü postallar olamazdı? Birden kafama dank etti. O bizi, kendi çocuklarını düşünüyordu. Demek ki öğretmen olmak böyle bir şeydi.

Ekmek Arabası

Diğer enstitüler ekmeklerini kendi fırınlarında pişirirken, İvriz’in ekmek ihtiyacı Ereğli’den karşılanırdı. Bizim enstitüde nedense fırın yoktu. Tahta serenli bir at arabası her gün enstitüye ekmek taşırdı.

Bir gün akşam yemeği vakti gelmiş, fakat ekmek henüz gelmemişti. Bu yüzden bizi yemeğe almadılar. Biz de açlığın verdiği sıkıntıyla bahçede gezinmeye başladık. Sızlanmaların artması çok sürmedi.

Bu durumu gören hazırlık sınıfı öğretmenlerinden “Melek Şengül” öğretmenimiz, bir ata atladığı gibi ekmek arabasını aramaya gitti. Çok beklemedik. Yarım saat geçti geçmedi, önde kendisi, arkada ekmek arabası, geri döndü.

Meğer arabacı Yazlık köyü civarına gelince, arabayı söğüt gölgesine çekmiş, atın boynuna yem torbasını takmış ve yatıp uyumuş. Melek öğretmenimiz gülererek, “Sorumuz arabacı, bulduğumda mışıl mışıl uyuyordu,” demişti.

Ağaç Sevgisi

“Bozkırı baştanbaşa yeşille öreceğiz, Tanrı’nın geç kaldığı işi biz göreceğiz.” Galip Naşit Arı’nın Pazarören Köy Enstitüsü’nün giriş kapısında yazan bu sözleri, anlamı, içeriği ve niyetiyle bütün Köy Enstitüleri’nin programını yansıtıyordu ve biz enstitülülerin yüreğine kazınmıştı.

Öğretmenlerimiz her fırsatta bize ağaç yetiştirmenin güzelliğinden ve yararlarından söz ederdi:

“Yurdumuzu seviyorsak, ağacı ve ormanı da seveceğiz. Onları en iyi biçimde koruyacağız. Ormanlarımız, yurdumuzun süsü, iklimin düzenleyicisi, doğa afetlerinin en etkin önleyicisidir. Yarın öğretmen olarak köylere gittiğinizde, en büyük ödevlerinizden birinin okulunuzun çevresini ve köyü ağaçlandırmak olduğunu sakın unutmayın. Çünkü orman yağmurun yularıdır.”

Bizler işte bu ruhla çalıştık. Enstitünün çevresini ve yöreyi yeşillığe boğan bu ruhu, mezun olduktan sonra gittiğimiz köylere de taşıdık. Köy Enstitüleri katledildikten sonra bakımsızlıktan kuruyan bağ ve bahçelerimize inat, görev

yaptığımız okulların çevresini ağaçlarla donattık.

Yayla Kampı

Haziran ayı gelip çattı. Köylü yaylaydaydı. Köy gibi ben de, dört yanı dağlarla çevrili derin vadinin içinde tek başıma kalmıştım. Hava öyle sıcaktı ki, kediler ve köpekler bile yaylaya çıkmıştı. Çok düşünmedim. Bir çadır bulup ben de yaylaya taşındım. Çeşmenin başına çadırımı kurdum. Elazığ'dan 175 liraya "Sierra" marka lambalı bir radyo getirttim. Buz gibi su; tertemiz hava; süt, yoğurt ve kaymak. Keyfim beyde yoktu. Yan gelip yatıyor ve okuyordum. Bahçeyi sulamak ve olgunlaşan sebzeleri toplamak için ara sıra köye iniyordum. İhtiyacım kadarını ayırdıktan sonra kalanını köylülere dağıttım. Bazen de Göynük bucağına giderek bucak müdürü ve jandarma komutanıyla sohbet ederdim. Akşamüzeri tekrar köye döner ve yayla kampıma ulaşmak için önümde dikilen dağı tırmanmaya başladım. Henüz çok gençtim.

Postacı Eyüp

Bu yöreye kışın çok kar yağardı. Nisan, bazen Mayıs ayı sonuna kadar kalkmadığı olurdu. Ve kış çok çetin geçerdi. Hayat durmazdı, ama yavaşlar ve daha da zorlaşırdı. Bingöl'de bir teneke gazyağı 10 liraydı. Bir kişi tenekeyi sırtında Karlıova'ya üç günde taşırdı. Üç günde, 10 liralık gazyağı 30 lira olurdu.

Okulum Bingöl-Karlıova karayolu üzerinde olduğundan, pek çok yolcu bana konuk olurdu. Kış aylarında okul aynı zamanda bir barınaktı. Eyüp adında bir postacı vardı. O da bu yolu, sırtında çantası, ayağında "lekan", yürüyerek tam üç günde kat ederdi. Ara sıra bana uğrardı. Ben de ondan gazete, ilaç gibi yükte hafif pahada ağır bazı ihtiyaçlarımı getirmesini rica ederdim.

Postacı Eyüp bir gün perişan bir halde çıkageldi. "Hayrola Eyüp Efendi, bu ne hal böyle?" dedim. "Sorma öğretmenim," dedi, "fırtınaya yakalandım. Bir kaya kovuğuna güçbela sığındım. Çok üşüdüm, az kalsın donacaktım. Çantamda ne kadar mektup ve gazete varsa hepsini yakıp ısındım." "Desene," dedim, "benim Cumhuriyet gazetesi de yandı!" Gözleri dolu dolu yere baktı, yutkundü. Bir şey söyleyemedi.

Hemen sobayı harladım, çay demledim ve Postacı Eyüp'ün karnını doyurdum. Yavaş yavaş kendine geldi. Giderken bana bol bol dua etti.

Okul Mu, Cami Mi?

Bir gece oturdum Niğde Valiliği'ne duygusal bir yazı yazdım. Köylünün ve okulun içler acısı durumunu anlattım. İzleyen günlerin birinde, Bor Maarif Memuru "Fuat Ekebaş"ın yanına gittim. Fuat Ekebaş, "Hacı Bey, usulsüz olmuş ama, iyi de olmuş," diyerek bir yazı çıkarttı. Yazıda, "Karakapı Köyü İlkokulu'nun onarımı için, Niğde Vilayeti Kereste Ambarı'ndan bir kamyon kereste tahsis edilmiştir," diye yazıyordu. İlgili köy muhtarının bir kamyonla gelerek keresteyi teslim alması isteniyordu. Muhtar "Cemal Baysal"a durumu anlattım. Muhtar da bir kamyon kiraladı ve Niğde'ye giderek keresteyi getirdi.

Ben de bu arada, Ortaköy (Altunhisar) bucağına bağlı Asmaz (Yeşilyurt) köyünden tanıdığım Ali Usta'yı ayarladım. Ustanın elinden hem marangozluk hem de inşaat işleri geliyordu. Ali Usta gelen kereste ile okulu bir güzel onardı. Sınıfın tabanına tahta döşedi. Kapı ve pencereleri elden geçirdi. Boya badana derken okul pırıl pırıl oldu.

Ama köylü Bor'a gitmiş ve beni Demokrat Parti yöneticilerine şikâyet etmiş. Çünkü gelen keresteyle önce köy camisini onaralım diye tutturmuşlar, ben de "Bu hazırlık okul için yapıldı, başka bir zaman da köyün camisini onarırız,"

diyerek köylünün talebini geri çevirmiştim. Sonradan kulağıma gelene göre, parti yöneticileri köylüyü kovalamış. "Gidin öğretmeninizin elini öpün. Böyle bir öğretmen buldunuz daha ne istiyorsunuz?" demişler.

Su Akıyor

Susuzluk yörenin en büyük sorunuydu. Hasan Dağı eski bir yanardağ olduğundan, eriyen kar ve yağmur suları toprak tarafından hemen emiliyordu. Köylü su gereksinimini, artezyen kuyuları yardımıyla 40-50 metre derinden çıkardığı suyla sağlıyordu.

Bir gün, köyün imamı "Ali Kanat" yanına çocuğunu almış ve Bor'a gitmek üzere eşekle yola koyulmuş. Ortaköy deresinin üzerinden geçerlerken, suyu kuyuda, kapta, yağmur yağdığında oluşan cılız göletlerde gören, ama akarken hiç görmemiş olan küçük çocuk heyecanla bağırması: "Baba, su akıyor!"

Dikiş Makinesi

Dedeköy'de öğretmenlik yaptığım sırada, Zengen köyündeki Biçki-Dikiş Kursunun Dedeköy'e nakli gündeme geldi. Kursun eşyalarını teslim alarak Dedeköy'e nakletmek için, köyün muhtarı "Emin Tuncay", birinci aza "Behiç Dedeköy" ve ben birlikte Zengen köyüne gittik. Aralık ayının, yani yılın son günüyü. Eşyaları teslim alarak motora yükledik. Akşamüzeri köyden ayrılacağımız sırada, Zengen köyü okulunun öğretmeni "Tahsin Tunç", "Bu vakit aç gidilmez," diyerek bizi akşam yemeğine aldı.

Yemektten sonra yola koyulduk. Akşam olmuştu. Aksi gibi, motorun farı yanmıyordu. Köyün bekçisi, gemici feneriyle bizi Ankara-Adana şosesine kadar getirdi. Karanlıkta, düşe kalka yola devam ettik. Hava çok soğuktu. Ben, motorun üstü açık kasasında oturuyordum, bir ara önümdeki eşyalara dokunduğumda kırağı düştüğünü fark ettim. Işıksız bir motorla, gece vakti ve buz gibi bir havada, el yordamıyla Dedeköy'e ulaşmaya çalışıyorduk. Bu güç koşullarda Ereğli'ye vardık. Ben burada ayrıldım. Muhtar ve Behiç Bey Dedeköy'e devam ettiler.

Eve gelince, eşim ve kayınvalidemin komşumuz Hacı Azizlerin Alâettin'in evinde olduklarını öğrendim. Yolda çok üşümüştüm. Sobanın başından uzun süre ayrılamadım. Isınınca uyuyakaldım.

Sabahleyin kapı çaldı. Bir de baktım, muhtar Emin Tuncay ile birinci aza Behiç Dedeköy kapının önündeler.

"Hayrola," dedim.

"Hocam sormayın," dedi muhtar, "Zengen'den teslim aldığımız el dikiş makinesini çaldırılmışız!"

"Nasıl çaldırılmışız?" dedim.

"Çaldırılmışız işte," dedi.

"Peki ne yapmayı düşünüyorsunuz?" dedim.

"Hemen kaymakama haber verelim," dedi.

Yeni yıl piyangosu gibi, sabah sabah kaymakamın evine gittik. Kaymakam pijamasıyla kapıya çıktı. Durumu anlattık. Kaymakam bize uzun uzun baktıktan sonra, "Bir muhtar, bir aza, bir de öğretmen, el kadar bir dikiş makinesine sahip olamamışlar, vah vah!" dedi. Yerin dibine geçtik. Sonra devam etti. "Çakmak bucağının jandarma karakoluna haber verelim de araştırınsınlar," dedi.

Dikiş makinesi, kısa bir süre sonra, Zengen köyü okulunun bahçesinde bulundu. Jandarma sıkıştırınca, köylüler toprağa gömdükleri dikiş makinesini gece vakti çıkarmış ve okul bahçesine atıp kaçmış. Muhtar makineyi gidip aldı ve köyümüze getirdi. Böylece bizi bir yükten kurtardı.

Osman Serhat ERKEKLİ

299. Bana benzeyen (şizofreni hastası) bir ayakkabı boyacısına yardım etmeye çalıştım. "Ha, ne diyonlan" dedi. Cehalet her şeyden kötü.

300. Yakımda bir hasta daha var. Kanım ısınıyor. Yeni bir insan yeni bir dünya. Tanrı bir karıncaya bir ota bile çeşitli imkân vermiş.

301. Sevil'e Niçe'nin resimli romanını aldım. Çıldırıldığı günlerdeki haline hiçkırma hiçkırma ağladı Sevil. Şunu düşündüm: Kahkaha açıklamıyor belki dünyayı ama gözyaşı açıklıyor. Sevil Aşar bu gün bir söz söyledi: Çok acı çekmiş olmayan kolay kolay öldüremez; başkasının acısını hissedemez yüreğinde. Kendisi o kadar acı çekmiştir ki kanıksamıştır acıyı.

302. Bahçedeki erik ağacı yüzlerce kişiyi sevindirdi. Bir şair de milyonlarca kişiyi teselli ediyor.

303. Bir yandan oruç, bir yandan Avrupa kupası maçları, bir yandan diziler hiç kimseyle konuşamaz oldum.

304. Yine Bursalı bir grupla Kadıköy'de oturduk. Vecdi Çiracıoğlu da vardı. O da Bursalı. Dolu dolu bir insan. Bir ara şair yayıncı Kenan Yücel'le de tanıştım.

305. Galiba pazartesi Ozan Öztepe ve eşi Derya'ya bu gün 16 haziran Yeprem Türk'e iftar verdim. Öteki günlerde de daha çok Kadıköy'de idim. Bir faaliyet iyi geliyor bir de soğuk düş. Keyifli olunca eskisi gibi çaydan da zevk alıyorum.

306. Dediğim gibi bu gün Yeprem Türk geldi. Mehmetli Devleti adlı uzun şiirden müteşekkil bir kitabını ve Mehmetli Milleti, İnsan Bir Dünya Klasığıdır, Devlet Şiiri adlı deneme kitaplarını verdi. Bunlar yeni kitaplar. Daha önceden de Önemli Olan adlı bir şiir kitabı var.

307. 19 haziran yaş günümdü. Sevil geldi. Çok sıcaktı evde oturduk.

308. Galatasaray Lisesinden arkadaşım karikatürcü Selçuk Kulaksız geldi. Yılların bütün siyasi birikimini aktardı. Siyaseti çözdüm. Hem de hasret giderdik. Ne serserice gençliğimiz vardı. Karabatak diye bir sayı dergi çıkarmıştık Selçuk'la.

309. Saf pamuktan tişört, saf ketenden pantolon, bol düş, bol su, bu havalarda başka çare yok. Ben iki gün sadece soğuk yoğurt yedim. Ayran tansiyonuma dokunuyor. Şizofrenim yüzünden hep bir şeyleri ters yaptım hayatta. Adeta hep yeni öğrendim.

310. Serdar Koçak Datça'da; hep çağırıyor. Hatta çağırmaktan umudu kesti. Orada evlerin içindeki duvarlara tırmanan kertenkele benzeri bir hayvan var; halk arasında erdoğan diyorlarmış; ondan korktuğumdan gidemiyorum.

311. Rüyamda ekranlarda şeker tadı, gül kokusu, meşrubatın içinde lamba gibi icatlar düşündüm. Gerçekten de teknolojik ürünlerde tad ve koku yok. Yine aynı gece rüyamda birinden sigara istedim. Sen bıraktın başlama, dedi. Ben de rüyada olduğumun farkındayım dedim

RÜYASIZ UYKULARDA

Bütün leylekler duruyor ya da yürüyordu.
Yuvada olanları görmedim zaten,
Havada uçanı da,
Ağzını açanı da.
Hava deli sıcaktı, iki çift laf edemiyordu kuşlar,
Duyamadım aşk şarkılarını o bozkırda.

Leyleği havada görmek çok gezmeye delâlet.
Herkes mi böyle bilir, yoksa ben mi böyle anımsıyorum.
Onları ta köyümün kırlarında görmüyor muydum,
Yoksa gezmiyor da rüyada mıydım acaba, bilemedim ki.
Anlamaya çabalıyordum, benzetince seviniyor,
Tarlaya bir evlek leylek ekilmiş sanıyordum.

Bir aracın ön sağından boşluğa bakınıyordum,
Hayal meyal bir huzur doluyordu göğün maviliğine.
Issızlık çağırıyordu dinginliğine.
Bozkır gel, kaybol diyordu başakların içine.
Durma koş diyordum kalbime,
Aracı durduramıyordum.

Yuva kurmalarına yardım etmeliydim varıp da yanlarına,
Olmuyordu, çok yanıyordu içim.
Uzuyordu bacakları, çalı çırpı sanıyordum,
Alev alıp bir yangın oluyordum çırpı bacaklarında.
Bulutları gölgeliyordu isim, dumanım. "Külüm havaya savrulup",
"Sonbahar oluyordum" birden, "sonrası hiç" oluyordum.

Hiçliğin ucu, bucağın fenerimle dolaşıyor,
Deli deli tepeliyken iplere un seriyordum.
Uç uç uçamayan böceklerle kimse terlik almıyormuş,
Unumu, eleğimi pabuçlara saklıyordum.
Yolu yordamınca yürü, yoldaşını yorma diyen
Boşluğun tam ortasında eski aylar buluyordum.

Kırıp kırıp gökyüzüne yıldız diye savururken,
Leylekler kehanetlerini güne yazıp gidiyordu.

Gebze, 7.7.2016

312. Son günlerde Bursalı İsmet Tokgöz tanıştırdığından beri Ceyhan Erim ile çok yakınlaştık. Son olarak cuma 17 Haziran Beyoğlu'nda benim 60 yaş indirimli belediye kartını iki dakikada almamı sağladı. Sonra kendisine ayakkabı baktık. İstiklal caddesi bomboştı; Ulusal Kanal elamanları bizimle röportaj yaptılar;akşamına yayınlanmışlar. Her gün buluşuyoruz. Bu gün kebabçı gerçek İskender İskenderoğlu'na gittik. Ceyhan'un çocukluktan ağabeyi gibi imiş. Günlerimiz mutlu geçti. İsmet ağabey gitti diyor. Ben de gidince napacaksınız? Akşama da Sevil'le ortak dostumuz Hatice Yaltır hanımın kafesinde ve Hatice hanım ve arkadaşı İzzet beyle oturduk. Hatice hanım Suadiye'de Zilli Kafe adında bir yer işletiyor.

NEŞE KANGRENİ

giderken durdurmak zor bir treni
elde avuçta ne varsa açtım durdurmak için
mutluluk da sizin gibi naif midir bence değil
hangimiz önce uyanıksak söylesin
yaşlar gövdeye iliştirilmiş karnı ağrısı
hiç başlamamış gibi kaldığı yerden hayata
yağmurda taksit uzatma golü neşe kangreni

lütfen uyuma üstüne habersiz karlar yağar
kar ateşe düştüğünün farkında değil
seçil kendinden geçildiğin her an
bir bakış bırak bu bölünmüşlük büyüsün
kendimi unuttum yola doğru sen aldım
şakaklarımı uyuşturdum yorgun belleğim hazır
hırkadan çıkanlar hariç yavaşça siliniyorum
nerede geç kaldığım gri tufan nerede
nerede hayalimdeki çemberin belirsiz izleri
matem ertesi yaz sonu neşe kangreni

gökdelenleri geçiyorum hep geçtiğim gibi
mizah kutusu gibi sessiz insan içleri
toplum bir matruşka herkes anne
herkes yavru gülmekle ağlamak arasında
halbuki ne kolay yaşamak size
ne kar bilirsiniz ne utangaç bir treni
can suyuna teşne
yeniden keşfettiğim ölüm
yaralar kapandıkça yansız mezarlar güne
günün orta yerine belirmeye devam edecek
ne şanssız bir yanım vardı diyeceğim
aklımda tuzlu dualar vernikli lavantalar,
muhtasar hayat kalıntıları ve belki
pencere diplerine iki göz tünemesi
kapalı panjur yaralı kuş neşe kangreni

etraf dokunmaksız insan yumağı
bileklerin bir dünya dalı güzel
ama tutulmamalı

Yalçın ÜLKER

GELİNCİK

Bir vızıltılı yaz gölgesi olsun
Eski bir duvar olsun yaslanayım
Yaban otları olsun sıcaktan mayışmış
Öyle ya insanlar unutmuş beni
İssiz olsun öyle ki
Kalbim bir gelincik olsun

İnsanlar unutulmuş şehirler unutulmuş
Toprakta menevişler olsun
Börtü böcekle olsun ünsiyetim
Yürek burkmayacaksa karıncanın telaşı
Daha ne olsun
Daha ne olsun

KAVİS

çıkagelir işlemek için tarihin künyeli meylini
emzirip ince dengenin ağlarını
okun ucunda sayfalar dolusu başdönmesi
yorgun gülümseyen ihtişam çöreklenir ayrı kabuklarda aynı
yarayı taşıyan ganimetlerle

korkuluklarıyla ölçer yaşamı
unvan delisi kalabalık
ölüsüne eşlik eder nâr taneleriyle
boy gösterir olgunlaşmış kaçışlara
vizyonlar bağışlar kuşatılmış susuzluğuna
yükselebilir sular...

yayılr kokusuyla yüzüme kızılca kıyamet
usulca zamanı ve mekânı yoğuran
bir kadim pantomim
“yakmadığı kadar ateşle yanan”
durmadan konuşur marazlı gövdelere
insanın insana yenilgisine
küçük bir düş ilahisi gibi
taş için taşın su için suyun içinde
yürüyüp sönmeyen aşk ile yitip gidişi

Bekir DADIR

ORADA BİR EYLÜL

Eflatun geceleri
ardımda saklıyorum,
gittiğinden beri
evimin penceresi mor aylıklar kokuyor,
derim, anılarımızdan kalan iki buruk
söylenmemiş şiiirdir gitmek.

Işık, karanlık olmadan var olmaz sevgilim,
yaramın üstünde ayrılık ışığıdır şu kalaylanan.

Ne yapıyorsun mesela şu an?
Hangi güzelliğini çiviliyorsun gökyüzüne?

Anladım yalnızlığımı
"bir hallacın yere düşen terinden"*
anladım günahımı
kanatları kınalı hurçtan damlayan yağmurlardan.

Bak orada bir eylül vardır
epey uzak bir denizde,
bak orada seviştığımız limanlar vardır
çocukların gümüş uçurtmalarında.

-geceler ayı yıkardı çipil çipil gözleriyle-

Saçlarına uzak köylerin türkülerini tokalamışsın.
gel, bak kimliğimden yurdum silindi
gel, bak...

*Behçet Aysan

KARA AFORİZMALAR

Mehmet GİRĞİN

Benim doğrularım sizin yanlışlarınıza karşı değil- öyle işte

*

Notayı nereye koyalım? iki kentin arasına mı, iki aşkın arasına mı?

*

Gece kişneyen bir attır

*

Şiir şimşektir

*

Güneş her yerde! Bekleyiniz

*

Dışarıyı içeriden daha soğuk değil

*

Kuşları duydum, kaosu kusuyorlardı

*

Kırık okyanusu kırık oklarla geçmeye çalışmak

*

Güneş binlerce şey söylüyor ay birini bile duymuyor

*

Sessizce yürüyenler çarpışmazlar

*

Bağ arasında dolaşan tilkiler gibiyim

*

Ağaçlar yola bakıyor, yol ve yoldakiler ağaca bakmıyor

*

Herkes gidiyor ama varamıyor

*

Üzgünüz, çünkü kimse yeterince üzülüyor

*

Devlet büyük bir çukurdur halkların gömüldüğü

*

Doğru yok diyor- dağ bunu alkışlıyor

*

Her birey toplumsal çiviler çakar

*

Sanki bir vadi yatağı vardı sesinde

*

Yazdıkça yaşamak hafifler belki

Recep YILMAZ

ATLAR SUSUZ

Çitleri aşılırsabahın suskunluğu, atlar terli
Söğütlerin gölgeleriyle oynaşiyor serin sular
Yaşlıkedilersıcağın bungunluğuyla kaçışıyor
Olay mahallinde mayası bozuk adamlar var
Çekip gitmiyor şehri kuşatan simsiyah bulut
Seyis de kalıbının adamı değil, atlarsa susuz
Nutku tutuk yaşamın,nehirler temiz akmıyor

Öğlenin sessizliği yangın öncesi karın ağrısı
Üzerlik tütsülü ikindiye ağıyor celladın kıyımı
Karanlık devşirilirken çakma bilgiler gak guk
Kör kör parmaklar gözlerine olsa ne ki,
yangına seyirci anlaklar arızalı
Merhamet dediğin pespayeleşmiş, çürümüş,
Şimdilerdevicdan geleneğin amfora kalıntısı

Tuhaf bir kanıksamaya değişiyor ölüm haberleri
Sokaklarda başı göğe ergin yüzüzlerin şenliği
Eyeri vuruluyor atın, heybe ardılıyor, dizgin takılı
Ucuz hesabı olmuyoryiğidinyaşamla yarışıyor
Ayakları ermiyor gönlünün üzengisine gönlü kırık

Mert bilinenlerin insanlıkları yüreklerinde kuruyor
Ağacı çürüten içindeki kurdudur insanınki fesadı
Sokağa saçılıyor acılar kimsenin ahıyerde kalmıyor
Atlar susuzluktan kişniyor, koyun kuzu telefgölgede
Hörgüç kafalı seyis kebab yapıyor bilmem neresinde

Çok sürmüyor, kırılmaçılar göçüyor, kirazlarkuru
Huzurcan çekişirken kuşlarda alıp başını gidiyor
Dalgırlar insanlığın acılarını nakşediyor serin sulara
Atlar sancılı artık, çitleri aşılırsabahın suskunluğu

Ey yolcu! Palavralardan gemiler yüzüyor hâlâ
Seherin yeline kazıldı iyi atların gömütleri

Nesrin BULDUK

TEKRAR

Çığ içinden geçen bir çığlık bulmalı
üstümüze gelen çığlıklar altında kalmadan
toprak altında ilerliyor zaman
ölülerimizi gömmüyoruz saklıyoruz
kendimizi bir ölü zamanda
toprak altında ilerliyor zaman
soluğunu bize duyurmadan
çığ içinden geçen bir çığlık olmalı gökyüzüne çıkan
zamandan
bir çığır açacak olan

Nihan IŞIKER

KESTANE YALNIZLIĞI

İki kadeh
birinde gece
diğerinde sabah
Önce âh çekti
sonra bir yudum geceden
Mırıldandı:
Ey dağ başındaki ağaç
yalnızım sen kadar...

Recep ÖZKAN

DOYUM

buz kelebekleri gibiyiz seninle
beyazın içinde beyaz hayalin içinde hayal
kurban edilmemiş bir şiir için öleceğiz
ne kadar istediyssek uçmayı
o kadar yüksek
sonsuz yıldızla birlikte
baharın ikinci güzelliğine gidiyoruz
soluyuşumuz bir yüreğimiz kınalı

pamuk toplayan ellerin nasırları gibiyiz seninle
büyük halkanın içinde bozulmamış bir küre
bir mandolin ustasının dikkatini dağıtmayan hışırtı
ya da çok amaçlı bir mutluluk
fotoğraflarda kalmayacak bir neslin ilk örnekleri belki
ne kadar istediyssek dünya zodyağından atlamayı
o kadar denizin dibinde
kayıpsız ve eksiksiz
artık hiç başkası olmayana dek göz göze
artık tarihi aşkın diliyle anlatabilecek kadar büyük
bir ada olarak

bastırmak için açlığını güneşin
varımızı yoğumuzu ortaya koyup
geçtik yaşam kemerinden iç içe
doyumlarını taşıdık evrenin
nice kuştan açılan bir ses önümüzde
arkaya dönüp bakmamacasına
o gün bu gündür severim kalbimin yanında seni

sayısız yengi sayısız savaş alanı geçtik sonra
sarıçların su tutmadığı yerde
bulutlara serum yetiştirdik
pomaklar gibi dans edip sarhoş olduk
som yağmurlar keyiften ağladı
ellerimizin ölçüsünü almadık örneğin hiç
kirpiklerimiz bile birbirine uyuyormuş öğrendik
çünkü buz kelebekleri gibiydik seninle
robot topraklardan yalın ayak kaçmış
geride yüzyıllar ve koca bir şato bırakmış
uzayın derinlerine kendi arazini işleyip
dört duvarın ve geleceğin hesabına
aşkın matematiğiyle son vermiş
biz seninle koca bir elmanın yeşilliği işte
biz seninle böyle güzeldik

İsmail Güney YILMAZ

ADINLAMA

bir adam hepi topu bir kez öldürülebilir
desem belki şiirsel olurdu
bininci kez bire bir efsuna yanılmasam.
ya da sen kalmasan böyle bir kara buluta çağrıcı
alnımın çizgisini yontma taşlarla kazıyan el
sana bu kadar yakışmasa daha çok üzülürdüm.
seni tek, seni hep olamazda mazruf seni
biriktire biriktire yeni uzaklarımızda sevip, güne
adının dört harfini yazmak var ya terlemiş harflerle
“herkes kimseli”li yine bir Beyoğlu akşamında
kim bilir bu kez kaç kilometre aramızda devrilmiş
bu mesafede yeniden seninle yürümek...

bana yakışmasa yani. bir sonraki adımımı geriye doğru
atardım.

Şerif TEZGÖRENLER

HAZİRAN

Şu benim en sevdiğim haziran
Şu senin en sevdiğin kırmızı
Şu bizim birlikte baktığımız mavi
Bir kuş uçuşu
Yaprak dalgalanması
Bir çiçek ürpertisi
Bir karanfil kızılı
Tavrındaki dominant
Saçlarında ıslak ürperti
Avuçlarındaki gelincik
Dudaklarının kıvrımındaki polen ,
Esirliğim hürlüğü
Kalbindeki mühürüm
Bir mürdüm eriği
Bahtıyarlığım sayısız kere
Yitip çoğalmalarımız
Akşamüstleri
Öğle güneşinde parlamalarımız
Saklı su
Gözlerimizi yıkadığımız bir pınar
Şu ikimizin olan yaz

Rasim DEMİRTAŞ

ÇIKIŞ

bir gün dönmemesine evden çıkmalıyım.
gidişime ne sevinen olmalı, ne dönüşümü bekleyen.
bir geçtiğim yere bir daha uğramamalıyım
ve olmamalı her yol paris, nerde akşam orda sabah.
ne ekmek elden olmalı, ne su gölden.
ne bir elim yağda, ne bir elim balda...
çelebi misali evliya
karşılmalı beni sultanlar, pensler, prensesler...
not tutmalıyım iyiliğe-doğruya güzel.

Perihan BAYKAL

KABUĞUM BİR YALIYAR DENİZLİĞİNDE DURUR

inceydim, inciydim, hayra yordum dünyayı
bilmedim sordum
giydiğin ateşten gömlek, soyunduğun su
var sen de yan dediler

yeniklik bir uzun ülke gez göz bitmez
ne ilk seherdir bu ne de son sefer

gökte uğruydu, dağda turaç
ferman bildim, derman bildim, incilâ
koşumladım atımı

samanım sarısıcak, taylarım tayy-i zaman
gitmekti muradım, bir kalmanın hatrına düştüm
-tutamadım dilimi, evvâhtı-

ipi kuyuma denk, taşı boynuma
herkesin bir yarası var sanırdım
üstü kabuk içi nar
herkesin dalında bir kızılgerdan

çünkü yırtılmamıştı daha teyelim
türkümün kavuştağı inancaklı
kalbim bütün

al oldum, del'oldum, ormanım tutuştu çöl oldum
yazımı kışa çevirdi bir çatal dilli dilmaç

kabuğum bir yalıyar denizliğinde durur
o günden beri
sessiz şiirler söylüyorum açıp pencereyi
düşürdüğüm harfleri topluyor kuşlar

gecenin bir sonu var kuşların yok
gecenin bir sonu var rüya ebedî

yor beni, yar beni, bana sor
incinmenin nârinaydı iki sözüm âh ki mor
erguvan dediler

Mehmet RAYMAN

TOMURCUK DÜĞME

dökümlü çarşafalara sarındım
içim dışım renk cümbüşü
yedi gün yedi gece davul zurna
eşliğinde kurduk bu serçe yuvasını

atlasın etekleri tutuşmuş
varım yoğum sen ol
ben katlanırım ötekine

uzun bir sürüklenme var
her tarafım yara bere kavlatıyor
ağzımda gül açmazı sözcüklerin baharı
yaprak atıyor mevsimden mevsime
yakama diktiğin tomurcuk düğme

ay yüzünden ağan göllerin derinliği
bir iç çalkalanmadan ötürü bulanıyor
kum yalazı yollardan indim ak denize
hiç durmadan saçmalıyor çöl rüzgârı

Sinan KARADENİZ

PARADOKS

Sen zaten bir şiirsin neleyeceksin kara harfleri
Gözlerinin ışığı dururken, ölü, berbat lekeleri
Ellerin öpülesi beyaz, saçların savrulması rüzgârda
Kokun çekilmekle doyulmaz, atalım solgun çiçekleri

Gereksiz çatılması, sana çılgın dizelerin
Göğsünde kalp atışının, üstüne söz etmek olmaz
Uyarılmayı beklerken tenin; hayattan yoksun harflere
Yer açmak sen dururken, etini dağlamak olmaz

Ay ışığı ve berrak gök, anılmalı mı ne dersin
Yakınlığın bir tutulma, dünyayı anmak olmaz
Dedim ya şiirsin, sana değil bu sözler
Sana doymayan yüreğim, seni anmadan yapamaz

Fatsa, 07.07.2016

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Produksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA		
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.